

امریکا: دیپلماسی با ایران به طور غیرمستقیم شروع شده است

جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید گفته است، ایالات متحده دیپلماسی غیرمستقیم با جمهوری اسلامی را از طریق کنال اروپایی‌ها و کانال‌های دیگر برای احیای برجام شروع کرده است. او تأکید کرد، هنوز راهی دشوار در پیش است ...

بازماندگان جورج فلویید ۲۷ میلیون دالر غرامت می‌گیرند

شورای شهر مینیاپولیس به خانواده جورج فلویید، امریکایی آفریقایی‌تباری که در جریان برخورد پولیس جان باخت، ۲۷ میلیون دالر غرامت می‌پردازد. این بالاترین غرامتی است که در تاریخ دادگستری امریکا به عنوان «خون‌په‌ها» ...

هنری

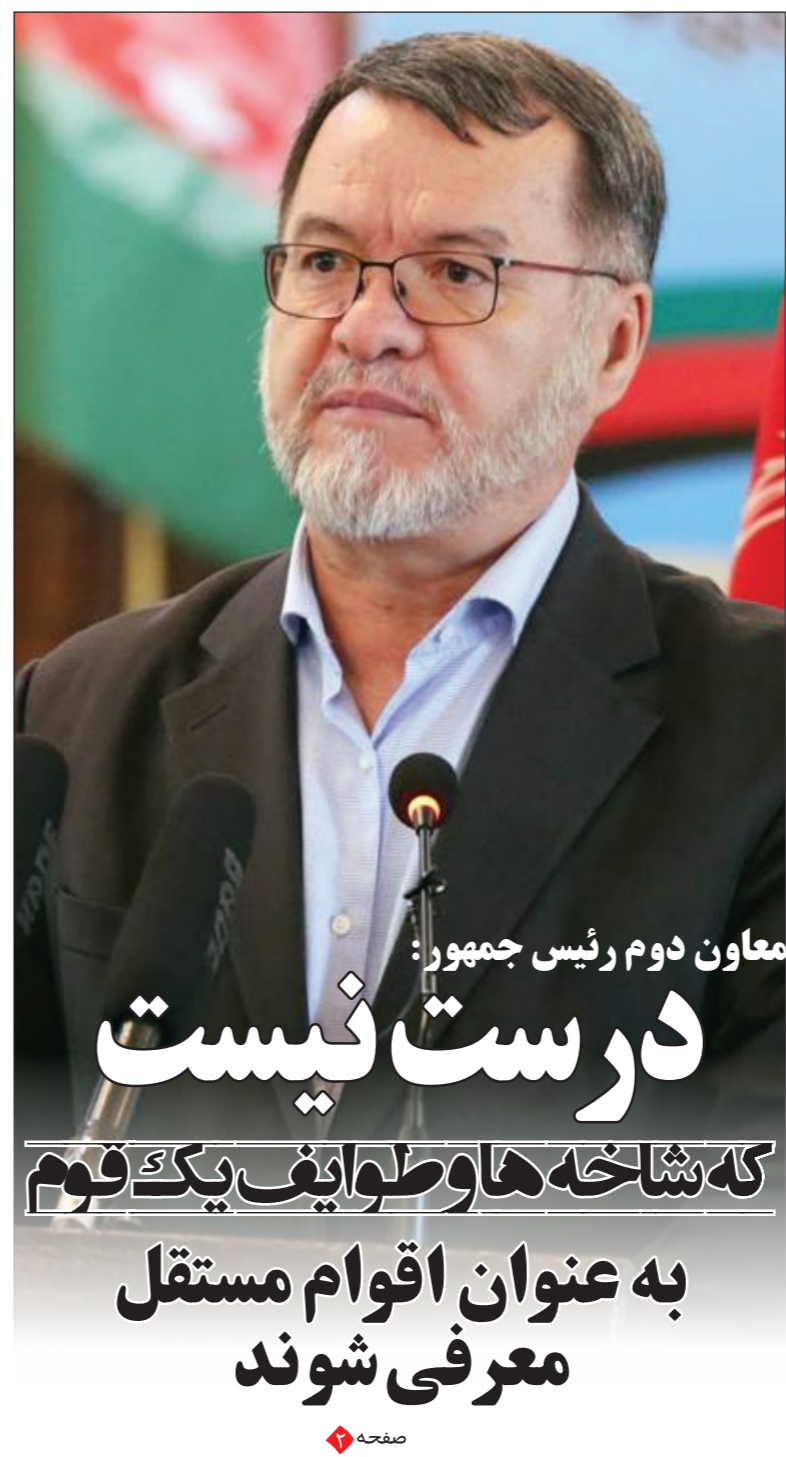
خانه پدری رفتن به مکتب؛ دریچه‌ی رو به دنیای جدید

یک بخش بزرگ از خاطرات و یک بخش از زندگی و خوشی و دلنگی را همین رفتن به مکتب و درگیری‌های آن تشکیل می‌دهد. در روستاها مکتب جدیدترین و شاید هم جالب‌ترین محیطی است که بچه‌ها پس از هفت‌سالگی آن را تجربه می‌کنند. خاطرات مکتب رفتن و صنفی‌ها و درگیری‌های خوب و بد در این دوره از جالب‌ترین نوستالژی‌های زندگی من است و مطمئناً در طول زندگی ...

اسناد تاریخی و نسخه‌های خطی را به آرشیف ملی اهدا کنید

صفحه ۶

معاون دوم رئیس جمهور: درست نیست که شاخه‌ها و طوایف یک قوم به عنوان اقوام مستقل معرفی شوند

صفحه ۶

تاجران اکر این عیلافمند سرمایه‌گذاری در کشور هستند

عمل فرا قانونی و تفرقه افکنانه اداره احصاییه

که حفیظ الله زکی لیست منتشر شده اقوام برای درج در تذکره الکترونیکی از سوی اداره احصاییه و معلومات با واکنش تند شهروندان افغانستان مواجه شد. در این لیست به گونه‌ای غیر مسلکی نام طوایف و شاخه‌های برخی اقوام به عنوان قوم مستقل ...

احترام به اراده مردم در چارچوب جمهوریت

صلح با طالبان: امکان اجماع عدالت با صلح پایدار در افغانستان

صفحه ۶

ورزشی

تیم‌های کندهار و کندز قهرمان رقابت‌های دومین لیگ ملی بزرگش شدند

تیم‌های کندهار و کندز در دیدار نهایی دومین لیگ ملی بزرگش در برابر هم تساوی کردند و هر دو تیم به گونه مشترک به عنوان قهرمان این پیکارها شناخته شدند. رقابت‌های دومین لیگ ملی بزرگش، روز جمعه هفته گذشته با اشتراک چاب‌اندازان از چهار زون و ۱۶ ولایت در کابل آغاز شدند و پس از هفت روز پیکار، جمعه ۲۲ جوت به ...

بارسلونا و منچستر به دنبال پدیده ترک تبار راپید

یوسف دمیر ستاره ۱۷ ساله راپید وین مورد توجه دو باشگاه بزرگ بارسلونا و منچستریونایتد قرار گرفته است. به نقل از اسپورت، کمتر از ۴ ماه دیگر به اتمام فصل ۲۰۲۰-۲۱ باقیمانده و باشگاه‌های اروپایی از حالا به فکر تقویت خود برای فصل بعد هستند. در بارسلونا که اخیراً خوان لاپورتا به عنوان رئیس آن انتخاب شده نیز ...

ملل متحد: قتل‌های هدفمند در افغانستان فوراً متوقف شود

شورای امنیت سازمان ملل متحد می‌گوید که در قتل‌های هدفمند در افغانستان، افراد ملکی و دیگر اشخاص کشته می‌شوند و این حملات باید متوقف گردد. شورای امنیت سازمان ملل متحد، روز گذشته با نشر یک خبرنامه گفته است که در قتل‌های هدفمند به شمول زنان، مأمورین ملکی، اعضای بخش قضایی، کارمندان مطبوعاتی، کارمندان صحنی و مدافعین حقوق بشر، هدف قرار می‌گیرند. شورای امنیت، از افزایش این حملات ابراز نگرانی کرده و خواستار متوقف شدن فوری آن شده است. این شورا تأکید ورزیده است که عاملان قتل‌های هدفمند باید محاکمه شوند. شورای امنیت ملل متحد، همچنان از طرف‌های درگیر در افغانستان خواسته است که به قوانین بین‌المللی احترام بگذارند که مصونیت مردم عام نیز در

سی‌ان‌ان: پلان خروج نیروهای امریکایی تکمیل شده است

مقام‌ها در وزارت دفاع امریکا گفته که پلان خروج نیروهای امریکایی تکمیل شده و تطبیق آن منتظر تصمیم جوبایدن رئیس جمهور این کشور است. این مقام که نامی از آن گرفته نشده، گفته که بر بنیاد این پلان، وزارت دفاع امریکا آماده است تا ماه می تمامی نیروهای خود را از افغانستان خارج کند. در این گزارش گفته شده که جوبایدن تا ماه اپریل راهبرد خود را در افغانستان اعلام خواهد کرد. این مقام وزارت دفاع امریکا یاد آور شده که بر بنیاد

از ادغام طالبان در دولت موقت افغانستان حمایت می‌کنیم

در حالی که تلاش‌های جهانی برای به دست آمدن یک توافقنامه صلح و پایان دادن به چندین دهه جنگ افغانستان ادامه دارد، روسیه اعلام کرد که از ادغام طالبان در دولت موقت افغانستان حمایت می‌کند. اعلام موضع دولت روسیه همزمان است با نزدیک شدن ضرب‌الاجل خروج کامل نیروهای امریکایی از افغانستان در ماه می سال جاری میلادی. با آن که مقام‌های امریکایی و نیروهای ناتو از احتمال تأخیر این ضرب‌الاجل سخن گفته‌اند، اما وزیر خارجه امریکا اخیراً در نامه‌ای به محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری افغانستان گفت که ممکن است این تصمیم امریکا پابرجا بماند. در این نامه همچنین به سرعت بخشیدن روند صلح با طالبان و تشکیل «دولت فراگیر» تأکید و از بدتر شدن وضعیت امنیتی در افغانستان هشدار داده شده بود. همچنین قرار است نشست دیرباره صلح افغانستان در هفته آینده (۱۸ مارچ) در مسکو برگزار شود. ماریا زاخارووا، سخنگوی وزارت خارجه گفته است: «ایجاد یک دولت موقت فراگیر راه حلی منطقی برای ادغام طالبان در فضای مسالمت‌آمیز سیاسی افغانستان است». او اما اضافه کرد که این تصمیم باید توسط خود افغان‌ها گرفته شود و توافق از طریق برنامه مصالحه ملی و مذاکرات به دست بیاید.

STUDENT'S ACCOUNT

عزیزی بانک مسرت دارد که محصول ویژه ای خود را به نام "حساب جاری محصلین/متعلمین" راه اندازی کرده است. با افتتاح حساب متذکره، برای محصلین/متعلمین، کارت مجانی ماشین خود پرداز صرافی و ماستر دبت کارت با تخفیف فیس سالانه داده میشود.

www.azizibank.af 1515

حساب جاری محصلین/متعلمین

عزیزی بانک

Azizi Bank

عمل فرا قانونی و تفرقه افگانه اداره احصایه

حافظ الله زکی

لیست منتشر شده اقوام برای درج در تذکره الکترونیکی از سوی اداره احصایه و معلومات با واکنش تند شهروندان افغانستان مواجه شد. در این لیست به گونه‌ای غیر مسلکی نام طوایف و شاخه‌های برخی اقوام به عنوان قوم مستقل ذکر شده است.

تکثیر قومی در افغانستان یکی اصل پذیرفته شده است و جزو زیبایی‌های این کشور به حساب می‌آید. ولی متأسفانه حاکمان مستبد این سرزمین به جای این که از این تنوع و تکثیر در راه پیشرفت، ترقی، توسعه و غنای فرهنگی استفاده کنند، به غیریت سازی هویت‌ها تأکید کردند و خودی و غیر خودی درست کردند و تبعیض و بی عدالتی را بر مبنای تفاوت‌های قومی و هویتی اعمال کردند.

حاکمان بر اساس بیش و فهم ناقص شان از اقوام به جای این که روی هم‌پدیری و برابری اقوام تکیه و تأکید کنند و به این صورت بنیان ملت سازی در کشور را استحکام بخشند، سیاست‌های خود را بر دشمنی میان اقوام استوار ساختند و قتل‌های سیستماتیک، غصب زمین، کوچ اجباری و حذف کتمان هویت‌های قومی را در پیش گرفتند.

آثار این تبعیض و ناروایی تا هنوز در مناسبات سیاسی و اجتماعی قابل مشاهده می‌باشد. امروز ما دو خواست متضاد روبرو هستیم؛ از یک طرف اقوام محروم افغانستان تلاش می‌کنند تا بر مناسبات خصمانه میان اقوام پایان داده شود و همه اقوام به عنوان شهروندان این سرزمین از حقوق و جایب مساوی و برابر برخوردار باشند و طبقه بندی شهروندان به درجه یک، درجه دو و درجه سه از بین برود، از سوی دیگر یک نگاه نوسالوژیک در میان برخی شهروندان نسبت به گذشته وجود دارد که رویکرد برگشت افغانستان به اقتدارگرایی قومی را تقبیح و دنبال می‌کنند.

بسیاری از اختلاف‌ها و کشمکش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در کشور ناشی از همین نگاه و رویکرد دوگانه است که فضای سیاسی و فرهنگی کشور را پوشانده است. جنجال درج اقوام در تذکره الکترونیکی نیز از همین رویکرد نشأت می‌گیرد. برخی تلاش می‌کنند تا نفوس یک قوم را به لحاظ آماری بیشتر و هویت اقوام دیگر را کمتر نشان بدهند. مبنای این تلاش‌ها و رویکردهای ناهمگون، این است که در افغانستان ساختارها تا حدودی بر مبنای سهم و میزان نفوس اقوام تشکیل می‌شود و سهم هر قوم در تصمیم‌گیری‌های کلان نیز بر اساس نفوس و قدرت قومی تعیین می‌شود. بر این اساس برد با قومی است که از نفوس بالاتری برخوردار باشد.

اگر مردم افغانستان بتوانند از مرز قومی عبور کنند و تمام ساختارها و رفتارها بر مبنای حقوق شهروندی و اصل عدالت و شایسته‌سالاری تشکیل گردد، رقابت اقوام بر سر نفوس نیز تا این حد مهم، حساس و جدی شکل نمی‌گیرد.

تبعیض و نابرابری میان اقوام و نگاه برتری جویانه و اقتدارمآبانه برخی اقوام، پدیده قوم را از یک امر اجتماعی، فرهنگی و تاریخی به یک پدیده سیاسی تبدیل کرده است. امروز در افغانستان از نام اقوام بیشتر استفاده سیاسی می‌شود و سیاستمداران با برجسته‌سازی تفاوت‌های قومی، سعی می‌کنند نان خودشان در تئور قوم بپزند و جایگاه خودشان را در ساختار قدرت پیدا کنند.

اما به لحاظ قانونی، آیا اداره احصایه و معلومات این حق را دارد که بنابر درک، فهم و سلیقه‌های خود، به شناسایی اقوام پرداخته و هویت‌های قومی در افغانستان را شناسایی کند؟ اداره ملی احصایه و معلومات اعلام کرده است که تمامی اقوام کشور (غیر از ۱۴ قومی که در قانون اساسی ذکر شده) در تذکره الکترونیکی ثبت می‌شود.

این اداره با نشر اعلامیه نوشته است که «اداره ملی احصایه و معلومات بر اساس درخواست مکرر بزرگان اقوام و با در نظر داشت تفسیر بند سوم ماده (۴) قانون اساسی که ذریعه قرائ قضایی شماره (۲۷) مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۱ توسط شورای عالی ستره محکمه جمهوری اسلامی افغانستان صورت گرفته و چنین مشعر است: «تصریح اقوام چهارده گانه به مفهوم حصر نبوده و عبارت «سایر اقوام» شامل اقوام دیگر غیر از اقوام چهارده گانه نیز می‌گردد و درج آن در تذکره تابعیت، مطابق احکام قانون ممناعت ندارد، تصمیم اتخاذ نمود تا نام‌های اقوامی را که از طریق مراجع مختلف رسمی به این اداره هوشیار و مطلع شده اند، درج سیستم تذکره الکترونیکی کند.»

بر اساس اعلامیه اداره احصایه، تصریح اقوام چهارده گانه در قانون اساسی به معنای حصر نیست و نام اقوام دیگر نیز می‌توانند درج تذکره تابعیت گردد، این درست است، اما اداره احصایه نگفته که این اداره بر اساس کدام ماده قانونی، به خود اجازه داده که بنابر سلیقه خود و یا بر اساس مکتوب مراجع رسمی، نام اقوام را درج تذکره الکترونیکی کند؟ آیا صلاحیت این صلاحیت را به اداره احصایه داده است؟ علاوه بر آن اداره احصایه روشن نکرده است که کدام مراجع رسمی برای آنها در این رابطه مکتوب فرستاده است؟ آن مراجع رسمی آیا صلاحیت تعیین و تشخیص هویت‌های قومی را بر اساس قانون داشته است یا نه؟ اگر داشته کدام قانون؟

حکم رییس جمهور در سال ۱۳۹۶ مبنی بر ایجاد کمیسیون ویژه در رابطه با شناسایی اقوام افغانستان و نیز حکم رییس جمهور در مورد قوم سادات نشان می‌دهد که اداره احصایه صلاحیت تعیین و تشخیص اقوام را ندارد. بنابراین تصمیم اداره احصایه یک عمل فرا قانونی بوده که در حیطه وظایف و صلاحیت این اداره تعریف نمی‌شود و باید هرچه زودتر این تصمیم لغو شود.

تأسیس مردم افغانستان و بخصوص اقوامی که با انواع دسایس سیاسی مواجه می‌باشند، باید در این گونه موارد خود هوشیار باشند و تحت تأثیر برخی شعارهای احساسی، سرنوشت آینده خود را به مخاطره نیندازند که فردا بشعانی سوسی ندارد. بر تمامی شهروندان لازم است که در برابر این دسوسه اعتراض کنند و تا زمان اصلاح نام اقوام از گرفتن تذکره خود داری کنند و یا متحد و یکپارچه بر خلاف تصمیم اداره احصایه، همه نام قوم خود را در تذکره درج کنند و نه نام‌های کوچک طایفه و منقله را. بیداری و ایستادگی مردم شرط اصلی ناکامی سیاست‌های تبعیض آمیز قومی در افغانستان است.

معاون دوم رئیس جمهور: درست نیست که شاخه‌ها و طوایف یک قوم به عنوان اقوام مستقل معرفی شوند

اساس درخواست مکرر بزرگان اقوام و با در نظر داشت تفسیر بند سوم ماده (۴) قانون اساسی که ذریعه قرار قضایی شماره (۲۷) مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۱ توسط شورای عالی استره محکمه جمهوری اسلامی افغانستان صورت گرفته و چنین مشعر است: «تصریح اقوام چهارده گانه به مفهوم حصر نبوده و عبارت «سایر اقوام» شامل اقوام دیگر غیر از اقوام چهارده گانه نیز می‌گردد و درج آن در تذکره تابعیت، مطابق احکام قانون ممناعت ندارد، تصمیم اتخاذ نمود تا نام‌های اقوامی را که از طریق مراجع مختلف رسمی به این اداره موصلت ورزیده، درج سیستم شناسنامه برقی کند.»

لیستی که از آدرس این اداره اکنون در فضای مجازی دست به‌دست می‌شود، به شمول چهارده قوم درج شده در قانون اساسی، از ۷۱ قوم نام برده شده است. آگاهان امور اجتماعی باور دارند که اکثر نام‌های که در اعلامیه اداره ملی و احصایه آمده است، قوم نیستند بل نام طوایفی اند مربوط اقوام کشور.

گرفته شود. در پیام معاون رئیس جمهور اضافه شده است که در سال ۱۳۹۶ در این رابطه به حکم رئیس جمهور کمیسیونی توظیف شد اما آن کمیسیون به نتیجه و تصمیم نهایی نرسید. در این پیام افزوده شده است: «ما تنها در مورد قوم محترم «سادات» تصمیم گرفتیم که با حکم رسمی رئیس جمهور به عنوان هویت مستقل شناخته شود. برای سایر موارد نیز باید یک تحقیق مستقل علمی و تاریخی صورت بگیرد و بر اساس آن تصمیم گرفته شود وگرنه تصمیم‌های عجولانه هم حکومت را مورد پرسش قرار می‌دهد و هم در میان مردم ما تفرقه و بی‌اعتمادی ایجاد می‌کند.»

در این اعلامیه از اداره ملی احصایه و معلومات کشور خواسته شده است که در مورد این تصمیم، بازنگری انجام دهد. اداره ملی احصایه و معلومات روز شنبه ۲۳ حوت با نشر اعلامیه نوشته است: «اداره ملی احصایه و معلومات بر

سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری در واکنش به نشر اعلامیه اداره ملی احصایه در مورد درج نام اقوام در شناسنامه برقی گفته است که نام‌گذاری طایفه‌ها به نام قوم نادرست است.

دفتر مطبوعاتی معاون دوم رئیس جمهور روز شنبه ۲۳ حوت بعد از نشر اعلامیه اداره ملی احصایه با نشر پیامی گفته است که آنچه از طرف اداره ملی احصایه و معلومات به عنوان لیست اقوام برای درج در شناسنامه برقی نشر شده، فاقد جنبه مسلکی و علمی است.

در اعلامیه آمده است: «درست است که افغانستان کشور کثیرالقومی است و این تنوع از زیبایی‌های فرهنگی و اجتماعی کشور ما است و هر قومی هم حق دارد که با هویت خود به رسمیت شناخته شود، اما این هم درست نیست که شاخه‌ها و طوایف متعدد یک قوم و تبار، به عنوان اقوام مستقل و متعدد معرفی شوند.»

در اعلامیه به نقل از آقای دانش نوشته شده که شناخت هویت‌های قومی یک کار مسلکی، علمی، تاریخی و فرهنگی لازم دارد و نباید به سادگی و شتابزده تصمیم

تاجران اوکراینی علاقمند سرمایه گذاری در کشور هستند

آقای غوریانی همچنان از آمادگی ارایه تسهیلات لازم به سرمایه‌گذاران خارجی جهت سرمایه‌گذاری در شهرک‌های صنعتی افغانستان اطمینان داد.

در این نشست گندی شریکوف، رئیس اتاق تجارت و صنایع اوکراین از علاقمندی تاجران کشورش جهت سرمایه‌گذاری و همچنین کار با تاجران افغانستان یاد آوری کرد. رئیس اتاق تجارت اوکراین تأکید کرد که پس از این روابط تجاری میان افغانستان و اوکراین تقویت خواهد شد و برای ادامه این همکاری صورت می‌گیرد.

به نقل از خبرنگار، عطاالله نصیب، رئیس واحد تسهیل سرمایه‌گذاری اداره امور و حارث منان رئیس عمومی پالیسی و پلان اداره امور ریاست جمهوری اسلامی افغانستان نیز از فرصت موجود در افغانستان و حمایت از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در کشور یاد آور شدند. همچنان ذبیح‌الله زارمل، رئیس مرکز تجارت بین‌المللی کابل به نمایندگی از سکتور خصوصی افغانستان صحبت کرد و از همکاری‌های دولت افغانستان سپاس‌گذاری و برنامه‌ها و میکانیزم‌های مورد نظرش را برای تقویت روابط سکتورهای خصوصی افغانستان و اوکراین بیان کرد.

هدسار اداره هواشناسی از وقوع برف و باران شدید

اداره هواشناسی افغانستان از وقوع برف و باران‌های شدید در روز یکشنبه در اکثر ولایت‌های کشور هشدار داده است. این اداره شنبه ۲۳ حوت با نشر اعلامیه‌ای گفته است که میزان بارندگی درولایت‌های هرات، بادغیس، فاریاب، غور، سرپل، جوزجان، بلخ، سمنگان، کندز، بامیان، دایکندی، ارزگان، غزنی، میدان وردک، لوگر، پکتیا، زابل، خوست، پکتیکا، پروان، پنجشیر، کاپیسا، لغمان، جلال‌آباد، نورستان، بدخشان، تخار، کنر و کابل زیاد خواهد بود. در اعلامیه اضافه شده است که در برخی از قسمت‌های هلمند، فراه و سالنگ‌ها نیز میزان بارندگی شدید خواهد بود.

وحید عمرز قانون اساسی آزادی‌های فردی و جمعی را تضمین کرده است

وحید عمر مشاور روابط عامه و استراتژیست در واکنش به مکتوب افشا شده از آدرس ریاست معارف شهرکابل گفته است که قانون اساسی کشور حقوق و آزادی‌های فردی و جمعی اتباع کشور را تضمین کرده است.

وی شنبه ۲۳ حوت در توییتی اضافه کرده است که هیچ فرد یا نهادی اجازه ندارد تا برخلاف روحیه قانون اساسی کشور برای شهروندان کشور حدود تعیین کند.

آقای عمر می‌گوید که با رهبری وزارت معارف در تماس استیم تا در این مورد موضع‌گیری خود را روشن کند. ریاست معارف شهر کابل هفته پیش اعلامیه را منتشر کرد که بر مبنای دختران بالای سن ۱۲ سال نباید در مراسم عمومی و انتظار عامه سرود و ترانه اجرا کنند. این مکتوب ریاست معارف واکنش‌های گسترده‌ای در پی داشت. اکنون در شبکه‌های مجازی هشنگ‌های تنها صدای می‌ماند، من سرود خواهیم خواند، بار بار آزادی» به راه افشاده است و به صورت وسیع و گسترده دست به‌دست می‌شود.

دولت بریتانیا در واکنش به این اعلامیه ریاست معارف شهرکابل گفته است که بریتانیا در مورد تحقیق خواهد کرد و در مورد ادامه کمک‌هایش به معارف افغانستان تجدید نظر فوری خواهد کرد. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان نیز در مورد اعلامیه ریاست معارف شهرکابل واکنش نشان داد.

این کمیسیون ضمن اینکه آموزش و آزادی بیان را حق تمام شهروندان کشور تعریف کرده است، علاوه بر این که ایجاد هر نوع محدودیت بر حقوق و آزادی‌های کودکان، خلاف اصول عمومی حقوق بشر، کنوانسیون حقوق کودک و قوانین ملی افغانستان، به‌ویژه قانون اساسی و قانون حمایت از حقوق طفل، است. وزارت معارف کشور اما در پاسخ به واکنش‌ها گفته است که این تصمیم معارف براساس خواست والدین دانش‌آموزان گرفته شده است. وزارت معارف گفته است که والدین دانش‌آموزان می‌خواهند که دختران‌شان در مراسم‌های عمومی ترانه بخوانند. این وزارت همچنین گفته است که مجلس سنای نیز در این مورد به وزارت معارف سفارش کرده است که دختران دوره‌های متوسطه و لیسه نباید در مراسم‌های عمومی ترانه بخوانند.

وزارت داخله: وسایط بی‌اسناد در کابل ضبط می‌شود

وزارت امور داخله کشور اعلام کرده است که از این پس (شنبه ۲۳ حوت) وسایط بی‌اسناد که در کابل گشت‌وگذار کنند، ضبط می‌شود. این وزارت روز شنبه ۲۳ حوت با نشر اعلامیه‌ای نوشته است که «از این پس تمامی موترهای فاقد اسناد ضبط می‌گردد. نظارت جدی بر گشت‌وگذار وسایط وجود دارد و در صورتیکه موتر بدون اسناد تشخیص شود به‌طور آتی توقیف داده می‌شود.»

در اعلامیه نوشته شده که کابل همواره در آستانه سال جدید خورشیدی میزبان هموطنان ما از ولایات دیگر است که از این مسیر تعدادی جهت تفریح عازم شهر مزارشیرف می‌شوند به اطلاع رسانیده می‌شود، در صورتیکه کسی با استفاده از موتر فاقد اسناد قصد ورود به کابل را کند، واسطه‌اش از سوی پولیس توقیف و خودش زیر نظارت قرار می‌گیرد.

وزارت داخله می‌گوید که اخیراً دیده شده که تروریستان و اختطاف‌چسپان نیز با استفاده از موترهای فاقد اسناد دست به جنایت می‌زنند. امنیت و آرامش مردم اولویت اساسی است پس با پولیس تان همکار باشید.

وزارت مالییه کشور روند ثبت موترهای بدون اسناد گمرکی و ترافیکی یا یک کلید روز شنبه ۱۰ عقرب آغاز کرد. این روند تا ۲۷ قوس ادامه داشت اما به دلیل تمام نشدن تمامی موترهای بی‌اسناد، این روند تا پایان ماه حوت تمدید شد.

اما وزارت امور داخله در اعلامیه‌اش نوشته است «زمان تمدید ثبت موترهای فاقد اسناد قبلاً پایان یافته است.» مسئولان وزارت مالیه زمان ثبت موترهای بدون سند گفته بودند که کارمندان این وزارت تا به حال روزانه ۸۰۰ تا ۹۰۰ عراده موتر یک کلید را ثبت و محصول می‌کردند.

انتقاد معلولان از شهرداری: غرقه‌های دست‌فروشی ۱۱۷۰ معلول تخریب شده است

شماری از نهادهای حامی حقوق معلولان می‌گویند که شهرداری کابل غرقه‌های دست‌فروشی ۱۱۷۰ معلول را تخریب کرده است. بشیر دیره معاون شورای افراد دارای معلولیت روز شنبه، ۲۳ حوت در یک نشست خبری در کابل با انتقاد از اقدام شهرداری کابل گفت که این نهاد، ۱ هزار و ۱۷۰ فرد دارای معلولیت در شهر کابل مصروف دست‌فروشی بودند، کار شهرداری کابل غرقه‌های آنان خراب کرده و کسب و کار آنان را از بین برده است.

آقای دیره همچنین افزود که ۸۰ هزار فرد دارای معلولیت مادرزادی از حقوق‌شان محروم اند و دولت تبعیض آشکار را علیه آنان اعمال می‌کند.

او همچنین اشاره کرد که در این اواخر حلقه‌های خاص پنج نفری در وزارت شهدا و معلولین ایجاد شده که به نمایندگی از افراد دارای معلولیت به ارگ ریاست جمهوری دعوت شده و این حلقه قصد دارند که به نام افراد دارای معلولیت به اهداف شخصی خود برسند.

در این نشست خبری، شماری دیگر از نهادهای حامی حقوق معلولان نیز از تبعیض آشکار حکومت علیه معلولان انتقاد کردند و گفتند که دولت حقوق و امتیازات ۴۷ هزار فرد دارای معلولیت را از سال ۹۴ تا کنون پرداخت نکرده است.

ملک محمد ملکزاده، رئیس نهاد انسجام افراد دارای معلولیت گفت که نابرابری و ناسامانی‌های زیادی در برابر افراد دارای معلولیت وجود دارد و آنان سه ماه است که در مقابل دروازه ورودی شورای ملی چادر تحصن و اعتراض برپا کرده، اما هیچ ارگان دولتی صدای عدالت‌خواهی آنان را تا کنون نشنیده است. آقای ملکزاده افزود که حکومت باید بر اساس قانون، سه درصد افراد دارای معلولیت از طریق کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی استخدام کند. یکی از معلولانی که در این نشست خبری حضور داشت، نیز گفت که شماری اشخاص دارای معلولیت از ظرفیت‌های خوبی برخوردار هستند؛ اما در ادارات دولتی، سطوح تصمیم‌گیری و پروسه صلح به دلیل تبعیض اعمال شده از سوی حکومت حضور و مشارکت ندارند. در این نشست، نهادهای اجتماعی افراد دارای معلولیت از حکومت خواست که باید مأموران وزارت شهدا و معلولان همانند وزارت امور زنان ۵۰ درصد افراد دارای معلولیت و ۵۰ درصد از خانواده شهدا استخدام شوند.

پیش از این کمیسیون حقوق بشر افغانستان در روز جهانی افراد دارای معلولیت گفته بود که ۱۳ درصد کشور معوق را افراد دارای معلولیت تشکیل می‌دهند. این کمیسیون از عدم حضور افراد دارای معلولیت در برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی انتقاد کرده و گفت که زمینه مشارکت سیاسی افراد دارای معلولیت هنوز از سوی دولت تأمین نشده است.

د کندهار - هرات لویه لاره بپرته پرائیستل شوه

وسله والو ته مرگ ژوبله اوښتې ده او ځای پر ځای شوي مایونته کشف او شند شوي دي. موټر چلوونکي او مسافر وايي، له هغه وروسته چې د کندهار په يو شمېر ولسواليو کي جگړي پيل شوې، د کندهار- هرات لويي لارې امنیت هم خراب شوی دی. هغوی د دې لارې په خلاصون خوښ دي او د خونديتوب غوښتنه يي کوي.

محمد ابراهيم چې د کندهار- هلمند ترمنځ موټر چلوي، پژواک اژانس ته وويل، ډېر مهال د لارې په اوږدو کي مایونته ښخ شوي وي او ځيني وختونه بيا د طالبانو له تړل کېږي چې عام ولس ته يي لوی سرخوړی جوړ کړی دی. دې زياتوي، تېره يوه اوونۍ چې دغه لار په ژېړي ولسوالي کي تړل شوې وه، موټر چلوونکي او خلک اړ وو پر نورو فرعي خامو لارو تگ راتگ وکړي او له دې امله له سختو ستونزو سره مخ وو.

نوموړی چې نن سهار پر همدې لار له هلمند کندهار ته راغلی، د لارې په پرائیستل کېدو خوشحاله دی خو غوښتنه کوي چې د لارې امنیت دي خوندي شي. د دې لارې يو مسافر نقیب الله پژواک اژانس ته وويل، د لارې د بندولو تر ټولو ډېر زیان خلکو ته رسېږي، په کار ده طالبان له لارې بندولو ډډه وکړي.

دی وايي، همدا اوس پر دې لار د خطرونو او نورو ستونزو له امله د خلکو تگ راتگ کم شوی، که ډېر اړ نه شي پر دې لار تگ راتگ نه کوي. نوموړی له امنیتي ځواکونو غوښتنه کوي چې د لارې

امنيتي ځواکونو د کندهار- هرات لويه لار چې وسله والو طالبانو له تېري يوي اوونۍ راهيسې د دغه ولايت په ژېړي ولسوالي کي تړلې وه، د عملياتو په ترڅ کي پرائیستل ده.

چارواکي وايي، پر دې لويه لار له تېري شپې راهيسې د موټرو تگ راتگ پيل شوی دی.

په کندهار کي د ملي اردو د ۲۰۵ اتل قول اردو وياند خواجه يچي علوي پژواک خبري اژانس ته وويل، د کندهار- هرات لويه لاره د دغه ولايت په ژېړي کي د وسله والو طالبانو له خوا د خلکو پر مخ تړل شوې وه.

هغه زياته کړه، وسله والو په دې ساح کي مایونته ځای پر ځای کړي وو، خلک اړ شوي وو چې پر نورو فرعي خامو لارو تگ راتگ وکړي.

دی وايي، امنيتي او دفاعي گډو ځواکونو د دې لارې خلاصولو په موخه عمليات وکړل چې په پايله کي يې ۲۷ وسله وال وژل شوي او ۱۲ نور تپيان شوي دي.

دغه راز ده وويل چې پر دې لار د وسله والو له خوا ځين شوي ۲۲ کړی. مایونته هم کشف او له منځه وړل شوي دي.

ده خبر ورکړ چې له تېري شپې راهيسې پر دې لار د موټرو تگ راتگ پيل شوی دی. د کندهار امنيتي قومانداني وياند لومړي څارن جمال ناصر بارکزې هم د کندهار- هرات لويي لارې خلاصېدو خبر ورکړی ووايي، پر دې لار د پخوا په څېر د موټرو تگ راتگ پيل شوی دی. دی هم وايي چې د لارې خلاصولو په عملياتو کي لسگونو

ساتني په موخه پر دې لار خپلي گزمي او نور فعاليتونه ډېر کړي، خو خلک وکولای شي په ډاډه زړه پر دې لار تگ راتگ وکړي. وسله والو طالبانو تر اوسه په دې اړه څه نه دي ويلي، امنيتي چارواکي وايي چې نه يوازې د لارې خونديتوب په موخه يي عمليات دوام لري، بلکې په ژېړي، ارغنداب او پنجوالي ولسواليو کي يي چاينيز عمليات پيل کړي خو دغه سيمې د وسله والو له شتون څخه پاکې شي.

د ۲۰۵ اتل قول اردو وياند زياتوي، تېره شپه په ارغنداب او ژېړي ولسواليو کي د گډو ځواکونو په عملياتو کي ۲۸ وسله وال وژل شوي او ۷ نور تپيان شوي دي.

ده په خبره، په عملياتو کي د وسله والو يو موټر، دري موټرسايکلونه، ۱۲ بوري چاودېدونکي توکي، ۵۰ څړي او يوه اندازه وسلې او مهمات له منځه وړل شوي او ۱۱ کړی مایونته کشف او شند شوي دي.

احترام به اراده مردم در چارچوب جمهوریت

کلمه مهدی بادکوبه

بخرح می‌دهد و این امر را نخستین مسؤولیت و ابتدای ترین حق مردم می‌داند که دولت و سازمان سیاسی در افغانستان کنونی به آن معتقد است. با در نظر داشت همین نکات مهم و ارزنده، مردم افغانستان حق دارد از دنیا و جامعه جهانی تقاضا نماید که در تقویت نظام دموکراتیک و نظام سیاسی جمهوریت، با مردم افغانستان در همسوی قرار بگیرند، زیرا تجربه سیاسی در افغانستان بوضوح ثابت نموده است که غیر از نظام جمهوریت که احترام به ارزش‌های انسانی مردم قابل است، سایر سیستم‌ها از چنین خصیصی و ظرفیتی برخوردار نیست. سرنوشت مردم افغانستان به عنوان انسان‌های واجد شرایط حقوق اساسی و حقوق بشری این را ایجاب می‌کند که نظام سیاسی جمهوریت با تهداب‌های مردمی و قانونی آن در افغانستان نهادینه گردد. این حق مردم افغانستان است که دارای نظام سیاسی معتدل و منصف که بتواند صدای مردم را بشنود و به شرایط و اوضاع مردم در سطح افغانستان بدون در نظر داشت تبعیضات توجه و رسیدگی نماید؛ اینکار تنها بوسیله‌ی نظام سیاسی جمهوریت و با میکانیزم مردم سالاری در این کشور مسجل می‌شود.

قوی از تشدید ناامنی، کشتار مردم و نبود نظم سیاسی و گسست نظام سیاسی ابراز داشته/ دارد.

دو پایه اساسی برای اعمار جمهوریت
مردم سالاری و جمهوریت اجزای لاینفک در افغانستان کنونی است. بدون تردید این یک دست‌آورد عظیم برای مردم افغانستان در این نیم قرن اخیر است. بنابراین خواسته‌های اصلی مردم افغانستان هم تقویت نظام جمهوریت است و هم حمایت از میکانیزم‌های دموکراتیک در جهت نهادینه شدن این نظام در کشور می‌باشد. مردم افغانستان این را پذیرفته است که مردم سالاری در چارچوب جمهوریت پاسخ گوی مطالبات آنان می‌باشد از همین لحاظ است که نظام جمهوریت را با رویکرد اصلاحی و پویا که منجر به محو نمودن کجی‌ها و بدی‌ها در جامعه و در سیستم باشد قبول داشته و از آن حمایت می‌کنند. سازمان سیاسی برآمده از نظام سیاسی مردم سالار و قانون گرا دغدغه‌ی اساسی شان رضایت و سلامت سرنوشت مردم است. به همین خاطر دولت افغانستان بر بنیاد تعهدات و احترام که به اراده، سرنوشت و تصمیم مردم دارد بر تقویت همه جانبه نظام جمهوریت مساعی می‌بخشد. از سوی دیگر حاکمان در نظام جمهوریت نیز خود را مدیون و خادم مردم دانسته و در راستای احقاق حقوق و عزتمندی و حفاظت جان و مال مردم خود را مسؤل می‌داند. این برانندگی نظام جمهوریت است که حاکمیت را بر اراده مردم بنا گذاشته است. نظام جمهوریت، قانون اساسی را رابطه اساسی میان دولت و ملت می‌داند و این قرارداد جمعی تعریف کننده حدود و ثغور صلاحیت و مسؤولیت‌های دولت است. نظام جمهوری اسلامی با روحیه دموکراتیک و ظرفیت قانونی که دارد در مقایسه با تمام آنچه نظام‌های که تا کنون در افغانستان معاصر آرزومه شده است، نظام انسانی و نزدیک به خواسته‌های منصفانه‌ی است که باید در جامعه ترویج و نهادینه گردد. دولت و حکومت که بر نهاد نظام سیاسی جمهوریت و پایه‌های قانونی و دموکراتیک سازمان بخشیده شده و اجماع نظر قاطع مردم افغانستان در آن تجسم پیدا نموده است، همواره احترام به مطالبات بستر خویش داشته و دارد. بدین معنا که نظام جمهوریت اراده‌های مردم را به عنوان پایبندی اساسی خود مطرح نظر دارد و آنچه که مسلم است اینکه مردم افغانستان انزجار

مردمی را آهسته مهیا می‌سازد. این فرآیند بیست که در خیلی از جوامع به شکل طبیعی گونه ساری شده است؛ ولی در افغانستان قسمتی از این پروسه در تاریخ سیاسی معاصر کشور پی در پی دیده می‌شود، اما نه به صورت یک روند رو به تکامل که تمام گردنه‌های همانند جوامع دیگر را طی نموده باشد.

به هرحال این نکات در تاریخ افغانستان در جریان این دو قرن اخیر قابل تأمل است. از میان این تحولات سیاسی و تغییر اور که در دو سده‌ی اخیر در کشور اتفاق افتاده به ظهور انقلاب‌های نیمه دوم قرن بیستم میلادی و هرج و مرج‌های سیاسی بعد از انقلابات حائز اهمیت است. در این میان آنچه به عنوان دست‌آورد مفید و قابل ارزش برای مردم افغانستان به حساب می‌آید فصل جدید تاریخ افغانستان در تداوم آن فصول گذشته اش است. افغانستان در قرن بیست و یکم میلادی بعد از شکست گروه طالبان، دارای یک نظام مردمی می‌شود که در آن نقش و جایگاه عامه‌ی مردم برخلاف روال سنتی افغانستان از اهمیت بخصوصی برخوردار می‌شود. قانون اساسی در این فصل تدوین شده است که بر بنیاد مطالبات مردمی و اقتان بر اصل حاکمیت از آن مردم بنیان نظام سیاسی را سازمان داده است. این یگانه تجربه‌ی سیاسی است که در طول تاریخ معاصر افغانستان، مردم از آن به صورت دموکراتیک سهیم است. با این تحلیل نظام جمهوریت بر مبنای قانون اساسی و تمثیل دموکراسی مناسب ترین نظام سیاسی است که تا هنوز در افغانستان به منصفه‌ی عملی و ظهور رسیده است. در نظام جمهوریت بحث اساسی سر بنیاد مردمی بودن آن است، که در افغانستان پسا بُن در ساختار سیاسی از آن استفاده می‌گردد. جمهوریت اراده‌ی مردم را در تعیین سرنوشت سیاسی کشور یک اصل انکار ناپذیر می‌داند و از همین جهت است که مشروعیت و مقبولیت نظام وابسته به اراده‌ی عام مردم است نه مسأله‌ی دیگری. لذا نقش و جایگاه مردمی در این نوع نظام از اهمیت حیاتی برخوردار است. اراده و تصمیم مردم بوسیله‌ی میکانیزم انتخابات عملی می‌گردد و شالوده‌ی دولت و حکومت را بنا می‌گذارد. آنچه که در نظام جمهوریت با استوانه مردم سالاری آن مشاهده می‌شود این است که دولت مردان و حاکمان در این نوع نظام امانتدار اقتدار مردم است. مردم در بنیاد نظام جمهوریت نقش معمار گونه دارد و با تصمیم خویش پیگرد دولت را سامان

مطالعه دقیق تاریخ سیاسی معاصر افغانستان نکته‌های ارزشمند را متبازر می‌سازد. سیستم سیاسی افغانستان از آغاز قرن نوزده میلادی به این سو دچار دگرگونی‌های گردیده است. از ابتدا نظام سلطنتی با مدل شاهی مطلقه حاکم است و به تدریج و به تاسی از جریان‌های نوگرا در اطراف افغانستان آن روز، رژیم مطلقه شاهی انعطاف پذیری از خود نشان داده و شاهی مشروطه بوسیله‌ی مبارزات مشروطه خواهان در افغانستان برقرار گردید.

این تغییرات اساسی و دگرگون کننده در آخر قرن نوزده و اوایل قرن بیست در تاریخ سیاسی افغانستان ظهور یافت و به شکل در طول قرن بیستم میلادی تداوم پیدا نمود. اگرچه بعد از نظام شاهی مطلقه و برقراری مدل شاهی مشروطه، خیلی تغییرات بنیادین در نوع نگاه سیاسی و بستر مردمی حاکمیت در افغانستان شکل پیدا نکرد؛ اما تجربه‌های جدیدی بود که افغانستان با آن‌ها مواجه گردید. نظام شاهی مشروطه به صورت واضح، در افغانستان عمر کوتاهی داشت، با آن هم توانست دیدگاه‌های جدیدی را در حوزه اجتماع و سیاست در دنیای افغانستان شکل بدهد.

آنچه مهم به نظر می‌رسد این است که در فضای شاهی مشروطه است که رد پای مردم در ساختار سیاسی و تعیین حاکمیت در کشور مطرح می‌گردد. این مسأله سبب می‌گردد انجماد بستر حاکمیت با مردم را در برابر سیاست و دولت داری در جامعه ذوب بکند. مردم در دوران مشروطه است که شرایط و ابتدای ترین مطالباتش را به جانب دولت ابراز می‌دارد و از تابعین بی چون و چرا دولت به شرط گزاران تبدیل می‌گردد، تا بتواند در مردمی سازی پالیسی‌های دولت تأثیر گذاری پیدا نماید. نظام مشروطه است که زمینه را فراهم می‌سازد تا مردم حکومت را بر مبنای قرارداد جمعی بخواهد و در اعمار سکوهاي قدرت از طریق قانون اساسی سهیم شود. در چنین نظام سیاسی است که مردم برای خود حق قابل می‌شود و این جسارت را پیدا می‌کند که حق نظارت بر دولت را از آن مردم بداند و در پی تحقق این موضوع برای ایجاد پارلمان سعی می‌کند. این شاخص‌های حکومت و دولت است که از دورن نظام مشروطه برای سر بیرون می‌کشد. همین مؤلفات دولت مشروطه وقتی در جامعه به پختگی خویش می‌رسد و در منصفه‌ی نهادینه شدن قرار می‌گیرد، بستر برای خلق دولت و حاکمیت

صلح با طالبان؛ امکان اجماع عدالت با صلح پایدار در افغانستان

کلمه مصطفی شفیق

خلع سلاح جناح های درگیر منازعه، تأمین امنیت و حاکمیت قانون، توقیف و نابودی سلاح ها، بازگشت پناهندگان، ارائه مشورت و آموزش به کارکنان امنیتی، نظارت بر انتخابات، تلاش های گسترده به منظور حمایت از حقوق بشر، اعمال اصلاحات در نهادهای حکومتی و حمایت رسمی و غیر رسمی از مشارکت سیاسی است. ایجاد کمیسیون صلح سازی سازمان ملل متحد و ایجاد صندوق بنای صلح سازمان ملل متحد از جمله نوآوری های نهادی به شمار می‌رود. در این جا مکانیسم‌های صلح سازی مانند حاکمیت قانون، خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد جنگ‌جویان و اصلاح بخش‌های امنیتی به صورت جداگانه با عدالت انتقالی مورد بحث و تحلیل قرار می‌گیرد. (ناجی، ۱۳۹۹، ۴) بنابراین، صلح سازی و تحقق صلح پایدار با گروه طالبان، نیازمند فراهم سازی پیش‌شرطها، پیش‌بازها و بسترهای سیاسی، اجتماعی، حقوقی، اقتصادی و فرهنگی در پروسه اعمار صلح پایدار انکار ناپذیر است، یعنی بدون در نظر داشت این پیش‌شرط‌های اساسی و بنیادین مانند مراقبت از: قانون اساسی، حفظ جمهوری، نظام سیاسی، دموکراسی، نظام انتخاباتی، حفظ حقوق شهروندی، احترام به حقوق بشر، تأمین حقوق خانواده‌های قربانیان جنگ و خشونت، حقوق زنان، تحقق صلح پایدار امکان پذیر نیست. تطبیق برنامه عدالت انتقالی و پاسخگویی برای مرتکبان جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت، یکی از مهم‌ترین و ماندگارترین ارکان اساسی و اصلی تحقق صلح پایدار در جامعه درگیر منازعات طولانی مدت، میان مدت و کوتاه مدت جامعه افغانی می‌باشند، زیرا حمایت از پشوتوانه بازیگران و سیاست‌گران داخلی و خارجی از پروسه اعمار صلح سازی دولت و مردم افغانستان با گروه طالبان؛ از مهم‌ترین نقاط قوت این مذاکرات صلح سازی می‌باشند. بنابراین، تا زمانی که تعریف مشخص و واضح از پروسه استقرار صلح با گروه طالبان نداشته باشیم، تا زمانی که تصمیم گیرنده اصلی گفت‌وگوهای تحقق صلح پایدار با گروه طالبان جمهوری اسلامی افغانستان و با نظارت و حمایت قاطع کشورهای همسایه، کشورهای منطقه‌ای و شرکای استراتژیکی کابل و به قدرت مطلق سیاسی و تسلط بر منابع اقتصادی و طبیعی (جنگ‌ها و تنش‌ها برای دستیابی به قدرت مطلق سیاسی و تسلط بر منابع اقتصادی و طبیعی) است. بنابراین، جنگ و صلح افغانستان با جریان‌های مختلف داخلی با همین ویژگی‌ها و عناصر قابل تحلیل و تفسیر و ارزیابی می‌شوند، از جمله جنگ و استقرار صلح پایدار با گروه طالبان در سه دهه‌ای اخیر؛ در دقیق‌ترین تفسیر خود، هم جنبه مذهبی و ایدئولوژیکی دارد و هم جنبه

کند. به راحتی این امکان وجود ندارد که میان صلح و عدالت یکی را انتخاب کنیم زیرا فرمول مشخص در این راستا وجود ندارد که زمان و پیامدهای دقیق هر کدام را مشخص کند زیرا هر کدام وابسته به شرایط خاص خود است. مطالعه مقایسه‌ای میان برنامه‌های گذشته و جاری ما را قادر می‌سازد اقداماتی را که به طور هم‌زمان برای صلح سازی و عدالت انتقالی مناسب است، تشخیص دهیم. این بسیار مهم است که نقاط مشترک و هم‌پوشان این دو حوزه را تشخیص کنیم. مأموریت عملیاتی صلح مورد مطالعه قرار گرفته تا مسئله عدالت انتقالی، حاکمیت قانون، اصلاح بخش‌های امنیتی، خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد جنگ‌جویان مورد رسیدگی قرار گیرد. به عنوان مثال مأموریت سازمان ملل متحد در کوزوو و تیمور شرقی وظیفه داشتند در عرصه‌های قضایی، پلیس و امور زنان‌ها اصلاحات بیابارند. (ناجی، ۱۳۹۹، ۳) بنابراین، برای برقراری صلح سازی در افغانستان با گروه طالبان، همین فرمول تا حدود عملیاتی و امکان پذیر است، زیرا استقرار صلح پایدار بدون تحقق عدالت انتقالی با گروه طالبان، ناپذیر است. فعالیت‌های صلح و خشونت، فقدان تأمین حقوق زنان و آسیب دیدگان در طول سی سال گذشته جنگ، منازعه و خشونت‌های مستقیم و غیر مستقیم از سوی طالبان علیه دولت و مردم افغانستان انجام داده است و فرآیند صلح سازی را با خطر جدی مواجه ساخته است.

گفتار دوم: توسعه و گسترش عملیات صلح سازی؛ پیش درآمدی برای صلح پایدار در جامعه؛ پس از پایان جنگ سرد، فعالیت های جامعه بین المللی به منظور صلح سازی، حفظ صلح و بنای صلح به لحاظ عددی، پیچیدگی و محتوایی بسیار دشوار رشد کرده است. عملیات بنای صلح سازمان ملل متحد بر اساس فصل ششم منشور ملل متحد صورت می‌گیرد که در آن ابعاد متعدد صلح سازی مدنظر است. ورود بازیگران خارجی در منازعه داخلی یا شبه داخلی دولت‌ها نه تنها به امر تکراری تبدیل شده است بلکه سطوح اجبار و تهدید را نیز افزایش داده است و از جانب دیگر مسئله حاکمیت دولت‌ها را نیز زیر سؤال برده است. در گذشته مأموریت حفظ صلح طوری بود که منازعه یک امر داخلی دولت پنداشته می‌شد اما امروزه برای بنای صلح پایدار لازم است که اقدامات تهاجمی تر در راستای صلح سازی در کشورهای پسا منازعه اتخاذ شود. چنان که دبیرکل سازمان ملل متحد بیان داشته است که فعالیت های صلح سازی صرفاً به منظور جلوگیری از بازگشت منازعه نیست بلکه ساختارهای ملی کشور به سوی جامعه دموکراتیک باید تغییر یابد. مهم ترین اقدامات صلح سازی شامل

مطرح می‌شود این است که اولویت‌دهی فعالیت‌های عدالت خواهانه چه پیامدهایی دارد و اگر به صلح سازی اولویت داده شود چه پیامدهایی خواهد داشت؟ در این جا لازم است که به مجموعه استدلال‌های دو طرف به صورت جداگانه پرداخته شود:

۱. طرفداران عدالت و پاسخگویی روی اهمیت آن تأکید دارند. نخست دلایل هنجاری و کفیری عدالت؛ کسانی که مرتکب خطا شده‌اند باید مجازات شوند. دیگران معتقدند که مجازات بنا بر قابلیت بازپردگی آن باید اجرا شود تا جلو سوء استفاده‌های بیش‌ترگرفته طرفداران اجرای عدالت انتقالی باوردارند که علاوه بر تحت پیگرد قرار گرفتن عاملان جنایت، باید از مکانیسم‌هایی مانند کمیته حقیقت‌یاب استفاده شود و از سوی دیگر زمینه فراهم شود تا صدای قربانیان به گوش همگان برسد. آن‌ها معتقدند که فرآیند پاسخگویی یکی از بنیادین‌های صلح سازی در دراز مدت است. هرگاه افراد خطا کار مورد پیگرد قرار نگیرند، این امر باعث می‌شود که مشروعیت دولت جانشین زیر سؤال برود. معافیت از مجازات در قبال عاملان اصلی جنایات، موجب می‌شود که باور مردم به حاکمیت قانون تضعیف شود و فرهنگ را بنا نهد که در آن احترام به قانون تضعیف شده است.

۲. در جانب دیگر، طرفداران برقراری صلح در جوامع منازعه زده بر این هستند که هرگاه پاسخگویی در قبال اعمال گذشته به صورت جدی مطرح باشد، فعالیت‌های صلح سازی با اختلاف رو برو می‌شود. پاسخگویی، کسانی را هدف قرار می‌دهد که نقش مستقیم در انعقاد قرار داد صلح دارند. آن‌ها برای این که هدف قرار نگیرند نمی‌خواهند به توافق دست پیدا کنند و از همین رو منازعه دوام دار می‌شود زیرا آن‌ها انعقاد قرار داد صلح را به مثابه بی پناه شدن خود در برابر پیگرد می‌بینند. مذاکره کنندگان اغلباً متکی به عفو هستند تا بتوانند توافق نامه صلح را تضمین کنند. هم‌چنان ممکن است اعمارکنندگان صلح، مکانیسم‌های عدالت انتقالی را در کوتاه مدت و میان مدت به عنوان مانع برقراری امنیت و توافق صلح بدانند و یا آن را بی اثر کننده اقدامات صلح سازی تلقی کنند. وقتی پای عمل در میان می‌آید دیدگاه تحلیل‌گران و سیاست‌گذاران به راحتی به این دو دیدگاه تقسیم نمی‌شوند. آن‌ها تلاش می‌کنند که میان خواسته‌ها و سیاست‌های متفاوت توازن ایجاد کنند. صلح سازی یک فرآیند چند وجهی است و به همین ترتیب عدالت انتقالی به دنبال تحقق چندین هدف است که این اهداف در برخی مواقع هم‌پوشانی دارند. در این جا تلاش ما این است که در پرابلیم که در کدام موارد فعالیت‌های صلح سازی و اقدامات عدالت انتقالی می‌توانند به عنوان مکمل هم عمل

و ماهیت دستیابی به قدرت مطلق سیاسی و اقتصادی داشته است و هم اکنون دارند و در آینده استقرار صلح افغانستان این فرآیند هم‌چنان به قوت خویش باقی خواهند ماند. جنگ‌ها، منازعات و رفتارهای خشونت آمیز گروه تروریستی طالبان؛ در قالب شدیدترین و وحشیانه‌ترین حملات تروریستی، انتحاری و انفجاری، مابین‌های چسبکی و تخریب زیرساخت‌های کشور، حمله بر دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و اماکن عمومی؛ مصداق آشکار جنایت علیه بشریت است و جنگ تمام عیار علیه دولت و مردم افغانستان انجام داده است و با این نوع تفکر طالبانیسم به زندگی فردی، زندگی جمعی و حیات سیاسی، استقرار صلح پایدار بی معنا ترین مفهوم در ادبیات تحقق صلح و نظام سیاسی کشور است. پیش از یک سال است که از امضاء موافقت‌نامه آوردن صلح با گروه طالبان و زلمی خلیل‌زاد (سلطان سپار صلح) نماینده خاص وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا در مورد افغانستان؛ با حضور کشورهای منطقه‌ای، جامعه بین المللی، سازمان‌های بین المللی و مخصوصاً سازمان ملل متحد که حافظ منافع صلح در جهان است می‌گذرد. گروه تروریستی طالبان اندک‌ترین تعهدات از خود در قبال موافقت نامه صلح نشان نداده است. از این منظر، گروه تروریستی طالبان تا هنوز هیچ یک از مفاد موافقت‌نامه یک جانبه و پنهانی تحقق صلح و هیچ گونه الزامات سیاسی و حقوقی و عملیاتی و پیمان‌نامه صلح را که همانا کاهش خشونت‌ها، کاهش حملات تروریستی، انتحاری و انفجاری و رفتن به سوی آتش بس دائمی و آغاز گفت‌وگوهای مستقیم مذاکرات صلح بین الافغانی با هیئت دولت تروریستی، انتحاری، انفجاری و ترورهای سیستماتیک و هدف مند خبرنگاران، روزنامه نگاران، قضات و سازوآلان و کشتارهای سیستماتیک علیه دولت و شهروندان افغانستان انجام داده است و این روزها شدت بیشتر بخشیده است و مهم تر از همه این است که این جنایات ضد بشری را به گردن نگرفته است و با بی‌شرمانه‌ترین الفاظ رد می‌کنند و این یعنی این که استقرار صلح با گروه طالبان؛ نه عملی است و نه امکان پذیر و گفت‌وگوهای تحقق صلح را عملاً به انسداد سیاسی و به حد امتناع رسانیده است.

گفتار یکم: تحلیل مبانی عدالت یا صلح؛ امکان یا امتناع؛ مقدمه صلح سازی در جامعه انسانی؛

از مدت‌ها قبل این پرسش مطرح بوده است که در کشورهای درگیر منازعه باید به صلح اولویت داد یا عدالت؟ پرسش دیگری که مرتبط به پرسش قبلی

اندیشه تحقق صلح پایدار، یکی از مهم‌ترین و دیرینه‌ترین آرزوها و آرمان‌های گمن شده‌ای جوامع بشری در طول تاریخ تفکر انسانی بوده‌اند و به تدریج این آرمان‌ها توسط فیلسوفان صلح، متفکران سیاسی و مصلحان بزرگ اجتماع به ادوار مختلف تاریخی تحقق نسبی یافته است. به عبارت دیگر، استقرار صلح پایدار و دائمی برای ختم و پایان یافتن بحران‌های ویرانگر جنایت‌کارانه جنگ‌ها، منازعات و رفتارهای خشونت آمیز علیه انسان‌ها در جوامع بشری برای زیست انسانی بوده است و هرگونه مؤلفات دولت جنگ، منازعه و رفتارهای خشونت بار را به هر قیمتی که شده‌اند؛ بایدکنار بگذارند و به جای آن؛ ادبیات صلح آمیز، آشتی و مصالحه ملی و هم‌دیگر پذیری را در قالب گفت‌وگو مسلط مسالمت آمیز، تساهل، تسامح و مدارای اجتماعی می‌باشند. بنابراین، اگر برای تحقق صلح پایدار و دائمی در جوامع انسانی، عنصر عدالت و عقلائیت را کنار بگذاریم، صلح به وجود آمده فاقد همه ارزش‌های انسانی، حقوق بشری و حقوق شهروندی می‌باشند و استقرار صلح بدون مفاهیم عدالت و عقلائیت؛ اساساً صلح به معنای واقعی کلمه نیست، بلکه یک معامله ننگین سیاسی، مقطعی و زودگذر است. اهمیت و فوریت تحقق صلح پایدار به اندازه برای زیست انسانی، حیات سیاسی جامعه بشری؛ مهم و حیات بخش است که نظام‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جهت استمرار و بقاء خویش و الزاماً همه نظام‌های سیاسی و اجتماعی به صورت کلی عناصر عدالت و عقلائیت را در رگ‌ها و بنه‌های اصلی آن ترویج، فرهنگ سازی و نهادینه سازی نمایند زیرا قوام صلح پایدار استخوان بندی و شاخصه اصلی و بنیادی صلح را عدالت اجتماعی در کلیت خود در دل خویش داشته و مانند گاری صلح پایدار نیازمند و وابسته به تحقق کامل عدالت می‌باشند. از این جهت، تحلیل ماهیت و جوهره اصلی و اساسی جنگ‌ها، منازعات و رفتارهای خشونت آمیز و ضد انسانی در جوامع مختلف را دو عنصر کلیدی تشکیل می‌دهند، یکی عنصر دینی، مذهبی و ایدئولوژیکی (جنگ‌های مذهبی حق علیه باطل) و دیگری عنصر سیاسی یعنی دستیابی کامل و به قدرت مطلق سیاسی و تسلط بر منابع اقتصادی و طبیعی (جنگ‌ها و تنش‌ها برای دستیابی به قدرت مطلق سیاسی و تسلط بر منابع اقتصادی و طبیعی) است. بنابراین، جنگ و صلح افغانستان با جریان‌های مختلف داخلی با همین ویژگی‌ها و عناصر قابل تحلیل و تفسیر و ارزیابی می‌شوند، از جمله جنگ و استقرار صلح پایدار با گروه طالبان در سه دهه‌ای اخیر؛ در دقیق‌ترین تفسیر خود، هم جنبه مذهبی و ایدئولوژیکی دارد و هم جنبه

خانه ی پدری

که غصنفر کاظمی

یک بخش بزرگ از خاطرات و یک بخش از زندگی و خوشی و دلنگی را همین رفتن به مکتب و درگیری های آن تشکیل می دهد. در روستاها مکتب جدیدترین و شاید هم جالبترین محیطی است که بچه ها پس از هفت سالگی آن را تجربه می کنند. خاطرات مکتب رفتن و صنفی ها و درگیری های خوب و بد در این دوره از جالبترین نوستالژی های زندگی من است و مطمئین در طول زندگی بسیار فراوان به یادش خواهم آورد.

من و هم دوره هایم از خواندن سی پاره، قرآن، حافظ و کریم فارغ نشده بودیم که رو آوردیم به مکتب و آموزش و پرورش تخصصی تر و مدرن. این خود یک پرشی بود که تا اکنون در روستا کسی تجربه نکرده بود و وقف دادن با این شرایط، هم برای بچه ها و هم برای والدین سخت بود. گاهی حتی قصه می شد که مکتب جدید با کتاب های نو از سوی کافران فرستاده شده تا مسلمانان را از قرآن و سنت های پیامبر دور کند. من فقط مدتی را در حضور پدر کلان سی پاره که مراحل اولیه یاد گرفتن قرآن است را خواندم، اما بچه های بزرگتر از من و آدم های روستاها دیگر کم و بیش در حوزه های علمیه و مدرسه های دینی درس می خواندند.

پس از روی کار آمدن حکومت جدید، یکباره وضعیت تغییر کرد و کور سوراخی برای درس و تعلیم برای مردم روستا باز شد. موسسات خارجی در روستاها و اطراف کورس های چند ماهه را به منظور رسیدن شاگردان عقب مانده که سن شان بالا اما صنف شان کم بود، راه انداخته بود. مردم دهکده ما از نمی دانم کجا معلمی را استخدام کرده بودند که این معلم به دلیل بدی و بی رحمی سرآمد همه و در روستا زبانه زد. هیچ روزی نبود که یکی - دو نفر را در صنف لت کوب نکند که این زجر دادن ها گاهی حتی تا سرحد شکستن دست و خون شدن بینی و صورت هم می رسید. خوب به یاد دارم روزهایی را که یکی از بچه ها را تنها از دو گوشش گرفته و به آسمان بلند کرده بود. این قدر از فرط سنگینی یکی از گوش هایش پاره شده بود و حتی تا بعدها صدامها را نمی توانست بشنود. به خاطر می آورم روزی را که یکی دیگر از هم صنفی ها را خط کش بین ناخن های دستش گذاشته و فشار داده بود. دست این آدم از چندجای شکسته و در همان لحظه خون بسیاری فوران کرده بود. مدتی وضعیت همین گونه پیش می رفت. بعدها اما بدتر شده رفت. روزهای بود که صبح وقت تخته های سیاهی کوچک در دست هرکدام به سوی مکتب در حرکت بودیم. روستای ما از مکتب که در روستای مجاور بود بیشتر از یک ساعت مسافت داشت و این، کار را شدیداً سخت می کرد. خصوصاً که صبح های دهکده چه در بهار و چه در خزان و حتی در تابستان هوا سرد است. ما از ترس معلم، کار خانگی که شب انجام می دادیم را فردا با ترس و لرز بسیار از آن که در راه تباشیر رویش پاک نشود، تا مکتب بی هیچ دست خوردگی و شوخی به مکتب می رساندیم. این کار تقریباً همه روزه انجام می شد و این یکی از کابوس های وحشتناک هر صبح ما بود. نمی دانم که این همه ظلم و لت کوب از دل سوزی اش بخاطر یادگیری بچه ها نشأت می گرفت یا چیزی دیگری در جریان بود. اما به هر حال هرچیزی که بود بسیار وحشتناک و آزار دهنده بود.

یکی از روزها که برنامه پرس و پوial از درس های گذشته جریان داشت، پرسیدن سوال به من رسیده بود. مرا بلند کرده و از من چیزهای پرسید و من با ترس و لرز فراوان فکر کنم جواب داده بودم. آن روز از خطر جسته بودم، اما از ترس زیادی که همان زمان تجربه کرده

رفتن به مکتب؛ دریچه ی رو به دنیایی جدید

بودم، فردای آن روز هرکاری کردند قبول نکردم مکتب بروم. بچه ها قه می کردند که روزی که من نرفته بودم، معلم برایم یک بسته رنگ برای نقاشی جایزه آورده بود. من تا بعدها فقط حسرت مکتب رفتن و چیزی آموختن را نه بلکه تنها حسرت همان یک بسته رنگ را می خوردم که چرا آن روز نرفتم و بدستش نیاوردم.

بعدها یک شعبه ی مکتب را به روستای کوچک خود ما منتقل کردند. معلم پیدا کردند و درس ها شروع شد. این بار اما وضعیت کمی بهتر از قبل بود. این معلم ما تنها دشمنی شدید با تنبل های صنف داشت. تنها پنج - شش نفر از بچه های صنف ما روزگار مناسبی نداشتند. روزهایی بود که به نوبت دو - دو نفر پیش روی تخته بلندشان می کرد، بعد به هر دو دستور می داد که یک دیگرشان را سیلی بزنند. آن ها هم به زور و رضا به سیلی زدن هم دیگر ادامه می دادند، روی ها سرخ و اشک ها جاری می گشت، تا این که معلم روند را متوقف می کرد. یا پس از سوال و جواب در صنف که همه روزه و پیش از شروع درس انجام می گرفت، هرکس که نمی توانست جواب بدهد را به دنبال چوبی باریک که شرط می گذاشت تر هم باید باشد، به روی زمین ها می فرستاد و پس از آوردن، این معلم تا که می توانست بر سر و جان بچه ها می گشت، در حدی که چوب می شکست و دیگری را می گرفت و آن یکی هم می شکست. یا همین معلم در زمستان، تشنه ی بزرگی را بر از برف در گوشه ای از صنف می گذاشت، بعد یکی یکی بچه ها را پشت سر هم روی برف ایستاده می کرد، طوری که این ایستادن نیم ساعت و حتی بیشتر از این دوام می کرد.

پس از گذشت چندسال و با پشت سر گذاشتن معلمین و خاطرات بی شمار از این سال ها، دو باره باید می رفتم به روستای دورتر از روستای ما در همان مکتب قدیمی. با این تفاوت این بار کمی بزرگ تر شده بودیم و کمتر اذیت می شدید. حالا دیگر کلان شده و

از دهکده های دیگر دوستانی یافته بودیم که این سختی و دوری راه را کمتر می کرد. آن سال ها مکتب بسیار خوب اكمال می شدند. یکی از این کارها توزیع بی شماری بسکویت و خرما به شاگردان مکتب بود. حقیقتاً یکی از دل خوشی های جدی بچه ها شاید همین بود. پس از اتمام درس، بسکویت و خرماها از سوی اداره توزیع می شد و ما هم با سرخوشی تمام تا خانه خورده و زده می رفتیم. بعدها که تا صنف نه خواندیم، ظرفیت مکتب ما همین بود و باید سه صنف دیگر را یا در مرکز شهر و دور از خانه می خواندیم و یا هم می رفتم به مکتبی که بیشتر از سه ساعت از روستای ما فاصله داشت. عده ای کمی انتخاب کردیم که به شهر برویم و اتاق بگیریم و درس بخوانیم، دیگران همان سختی ها را تحمل می کردند و سه ساعت راه را طی کرده و سه ساعت دیگر پس برمی گشتند. بعدها همین دوری راه، تلف کردن وقت و بیکاری پس از آن باعث شد که بچه ها مکتب را ترک گفته و به کارهای روزمره بپردازند و عده ای هم به خاطر گذران زندگی، سفر کردند به شهرها و کشورهای دیگر. از وضعیت مکتب رفتن دختران روستا بگویم. دختران کمی هم که در خود روستا به مکتب می آمدند پس از انتقال مکتب به روستای دیگر درس را رها کردند و فقط پنج - شش نفر با ما آن همه راه را می آمدند که بعدها خانواده های شان به دلیل این که دختران شان جوان شده است دیگر نگذاشتند به مکتب بروند. حتی تا اکنون هم این گونه است. بچه ها و دختران خردسال تا صنف سه درس می خوانند، بعد مجبور اند برای خواندن صنف های بالا در قریه ی دیگر بروند. خیلی از خانواده ها از همین مرتبه، دیگر نمی گذارند دختران شان یا را فراتر از خانه شان بگذارند و عده ای هم با خواندن چند صنف بالاتر موافقت می کنند و بعد از لفظه ی که فکر کردند جوان شده است، دیگر نمی گذارند به مکتب بروند. اگر بروند هم مکتب متوسطه است و دیگر هیچ لیسهای در نزدیکی ها نیست. دور رفتن دختران برای چند ماه و چند سال از خانه ی پدر و شوهر هم که خط سرخ مردمان روستا است.

رویداد

خواست وزارت اطلاعات و

فرهنگ از مردم:

اسناد تاریخی و نسخه های خطی

را به آرشیف ملی اهدا کنید

محمد طاهر زهیر سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ دیروز در مراسم افتتاح نمایشگاه نسخه های خطی و آثار تاریخی در آرشیف ملی، از تمام مردم تقاضا کرد در صورتی که اسناد تاریخی آرشیفی نزد شان باشد، به آرشیف ملی اهدا کنند. به گزارش باختر، در این مراسم که با حضور محمد علم ایزد یار نایب اول مشرانو جرگه، استاد حبیب الله رفیع عضو آکادمی علوم افغانستان، مسوول بخش فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در کابل، و شماری از شخصیت های فرهنگی و مسوولان وزارت اطلاعات و فرهنگ برگزار شد، سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ در صحبتی برگرانی این نمایشگاه را دست آورد بزرگ دانست.

آقای زهیر خاطرنشان کرد که آثار این نمایشگاه شامل بیش از ۴۰۰ نسخه خطی و اسناد تاریخی است و پس از فراخوان وزارت اطلاعات و فرهنگ مبنی بر خریداری و اهدای آثار تاریخی آرشیفی، یک بخش آن در مجموع مبلغ ۴۶ میلیون افغانی خریداری شده است و قسمت دیگر آن را مردم به آرشیف ملی اهدا کرده اند.

سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ از حمایت و توجه ویژه رییس جمهوری کشور به منظور اختصاص بودجه به خاطر خریداری آثار تاریخی آرشیفی کشور، به آرشیف ملی، سپاسگاری کرد و همچنان از تلاش ها و زحمات کمیسیون تشخیص و خریداری آثار تاریخی آرشیفی، کسانی که اسناد تاریخی را به آرشیف ملی اهدا کرده اند و مسوولان و کارمندان آرشیف ملی به قدرانی یاد کرد.

سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ گفت که حدود ۵ هزار ابدۀ تاریخی در وزارت اطلاعات و فرهنگ ثبت است که بیشتر این آثار با خطر مواجه است و نیاز به حفاظت و مرمت دارد.

وی همچنین از تمام مردم خواست، در صورتی که اسناد تاریخی و نسخه های خطی نزد شان باشد، آن را به آرشیف ملی اهدا کنند، تا به عنوان سرمایه های ملی از آن حفاظت و نگهداری بهتر صورت بگیرد.

محمد علم ایزد یار نایب اول مشرانو جرگه در صحبتش از بعد، از اسناد تاریخی و نسخه های خطی و فرهنگ و کسانی که در جمع آوری اسناد تاریخی و نسخه های خطی تلاش کرده اند و به خصوص کسانی که اسناد تاریخی را به آرشیف ملی اهدا کرده اند، به قدرانی یاد کرد.

ایزدیار، خاطرنشان کرد: با آن که به وزارت اطلاعات و فرهنگ کمتر توجه شده است، در تیم جدید این وزارت تلاش های ارزشمند و مؤثر به مشاهده می رسد.

وی حمایت شورای ملی به ویژه مجلس سنا را با وزارت اطلاعات و فرهنگ ابزار کرد و از موجودیت یک آرشیف در ارگ ریاست جمهوری و یکی هم آرشیف ملی یاد کرد و گفت که بهتر است جلو اداره های موازی گرفته شود و در راستای تأمین امنیت بهتر و حمایت آرشیف ملی تلاش صورت بگیرد.

همچنان معاون مجلس سنا گفت که در اضافه از ۴۰ سال جنگ در کشور، بخش فرهنگی بیشتر صدمه دیده است و شمار زیادی از میراث های تاریخی و فرهنگی به تاراج برده شده است.

وی تأکید کرد که باید مردم افغانستان در حفاظت و حراست از میراث های فرهنگ و آینده های تاریخی بکوشند.

سپس محمد افسر رهبرین رییس آرشیف ملی در رابطه به آثار این نمایشگاه معلومات داد و خاطرنشان کرد که ۹۰ در صد آثار این نمایشگاه به زبان فارسی است و از لحاظ تاریخی در برگیرنده ۹ قرن است.

وی افزود که شماری از این آثار از جمله بهترین اسناد آرشیفی در سطح منطقه و جهان به شماری می رود.

به همین ترتیب در جریان این مراسم، میرمحمد فاضل یک تن از شخصیت های فرهنگی، ۱۴ قلم نسخه های خطی و اسناد تاریخی را به آرشیف ملی اهدا کرد.

همچنان مسوولان، سیاست نامه ها و ستایش نامه های وزارت اطلاعات و فرهنگ را برای کسانی که اسناد تاریخی و نسخه های خطی را به آرشیف ملی اهدا کرده اند، اعضای کمیسیون تشخیص و خریداری اسناد آرشیفی و مسوولان و کارمندان آرشیف ملی، اعطا کردند.

در اخیر این مراسم سرپرست وزارت اطلاعات و فرهنگ و نایب اول مشرانو جرگه، نمایشگاه نسخه های خطی و اسناد تاریخی را افتتاح کردند و اشتراک کنندگان از آن دیدن کردند.

این نمایشگاه یک هفته به صورت رایگان به روی علاقمندان باز است.

موسیقی

انستیتوت ملی موسیقی افغانستان: ممنوعیت اجرای ترانه توسط دختران، نقض قانون است

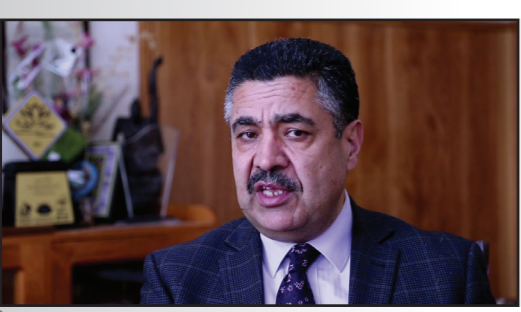
رئیس انستیتوت ملی موسیقی افغانستان می گوید که تصمیم وزارت معارف درباره ممنوعیت دختران دانش آموز بالاتر از ۱۲ سال از اجرای ترانه و سرود، علاوه بر نقض قوانین ملی و بین المللی، ناقص حقوق بشری و حقوق شهروندی دختران دانش آموز است.

در روزهای گذشته وزارت معارف افغانستان اعلام کرد که اجرای ترانه و سرود از سوی دانش آموزان دختر بالاتر از ۱۲ سال در مراسمی که «با حضور مردان برگزار می شود» ممنوع است.

این اقدام تاکنون واکنش های زیادی را به همراه داشته است. به تازگی دولت بریتانیا هم اعلام کرد که به طور فوری کمک هایش را به مکتب افغانستان بررسی و بازنگری می کند.

احمد ناصر سرمست، رئیس انستیتوت ملی موسیقی به بی بی سی گفته است که وزارت معارف در مکتوب جدیدش حقوق موسیقی و دسترسی سپران بالاتر از دوازده سال را هم محدود کرده است.

در مکتوب جدید منسوب به وزارت معارف آمده که «از مکتوب قبلی این نهاد سوء تعبیر شده است». این وزارت در این ابلاغیه افزوده که تمام شاگردان دوره ابتدائی (از صنف/کلاس اول تا پنجم) دختر و پسر می توانند با تایید والدین شان و در صورتی که «مشکلی در دروس آنها ایجاد نشده» در گروه های ترانه خوانی شرکت کنند. آقای سرمست در اعتراض به این کار کمیته ی را نیز به راه انداخته است.

بازی با کلمات

کلمات زیر را در جدول پیدا کنید و دور آن خط بکشید

آشپز - عراق - بیتاب - پنجگانه - تشریف - ثانیه - جمال - چراگاه - حریت - خزیدن - دندان - ذی روح - رباط - زندگی - زنده - سربلند - شیعه - صورت - فسر - طبله - ظهور - عارف - غیابت - فراسو - قوه - کامران - کثافت - لیلی - مودل - نوازش - وداع - هدیه - یاسین.

ه	ا	ی	غ	ک	م	ر	ا	ن
ن	ع	ظ	گ	ب	ر	ه	د	ی
و	د	د	ص	ذ	ی	ر	و	خ
ا	ن	و	ق	ف	ک	ت	ض	ق
ز	د	آ	د	ش	ی	ث	ا	ن
ش	ا	ه	ی	ا	ز	ر	ا	ب
ظ	ن	ع	ن	ل	ع	پ	ش	ف
پ	ه	ا	گ	ا	ر	ج	ش	ت
چ	د	و	ر	م	گ	ب	ه	آ
ل	ن	ف	ر	ج	ز	ج	ا	ل
گ	ز	ق	خ	ز	ی	ذ	ن	ط
ع	ن	ی	س	ا	ی	د	آ	پ

شطرنج

نوبت مهره های سفید است، شما باید با دو حرکت مهره سیاه را مات کنید.

8								
7								
6								
5								
4								
3								
2								
1								
	A	B	C	D	E	F	G	H

جواب شطرنج ۳۴۰۶
شاه سفید را در خانه e4 حرکت دهید.

بازی با اعداد

۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶

جواب بازی با اعداد

۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶

میزان ستاره نشانان می گویند که امروز همه را در حالت سختی انتقاد می کنید. سعی کنید که این اخلاق را کنار بگذارید وگرنه دوستان و همکاران تا با شما برخورد خواهند کرد.

عقرب به نظر می رسد که روابط خوبی با همکاران تان ندارد. سعی کنید که گرفتن تصمیمات مهم را به زمان دیگری موکول کنید و فقط امروز را به برخورد با کارهای اوزرسانی اختصاص دهید. باید آرام باشید و بیشتر استراحت کنید.

قوس یکی از همکاران تان ممکن است شما را به دلیل موفقیت در پروژه ای که با یکدیگر کار کرده اید تشویق کند. نباید ایستادگی کنید زیرا که در خطر دعوا و درگیری هستید و هیچ چیز را حل نخواهید کرد.

جدی امروز صبح بدون هیچ دلیل ناراحت و آشفته هستید. احتمالاً با خانواده مواجه هستید که نامید نشوید و مودت تان را خراب کند. باید بیشتر از هر روزی امروز احتیاط کنید و خریدن چیزهای گران قیمت و گرفتن تصمیمات مهم را به زمان دیگری موکول کنید.

دلو امروز صبح ممکن است اخبار ناخوشایندی از بستگان نزدیک دریافت کنید. نباید سریعاً نتیجه گیری کنید زیرا که وضعیت کمی دشوار تر به نظر می رسد. هرگونه اختلاف نظر را با شریک عاطفی و اعضای خانواده حل کنید.

حوت نباید مسئولیت های زیادی در محیط کار به عهده بگیرید، و از هر گونه تلاش بیش از حد فکری و جسمی بپرهیزید. سعی کنید که بیشتر مواظب خودتان باشید و بیشتر استراحت کنید.

سرگرمی

حروف زیر را ترکیب نموده و کلماتی را بسازید که در آنها الیاف حرف وسط جدول وجود داشته باشد.

۷ کلمه: متوسط
۱۴ کلمه: خوب
۲۱ کلمه: عالی

هدف

۲۲

۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶

چوبل هدف

جوش - خروش - شوخ - خوش - روش - روشی - شیر - شور - شور - شور - روش - جشن - نش - شی - ریش - شن - خشن - جوشن - شین - نوشین - نوش - نیش.

سودو کو

۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵
۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵
۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵
۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵
۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵
۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵	۳۴۳۵

طالع بینی روزانه

حمل ممکن است به دلیل مسائل احساسی مود خوبی نداشته باشید روابط با همکاران تان و یا شرکای کاری تان هم به دلیل یکسری سوتفاهم ها با تنش مواجه شود. زمان آن نیست که همه چیز را روشن کنید.

ثور امروز صبح ممکن است کمی عصبی باشید زیرا تغییرات ناگهانی در محیط کاری و یا رابطه با همکاران تان پیش آمده است. حتی اگر شرایط جدید باعث شد که عادلانه رفتار نکنید زمان خوبی برای تغییرات نیست زیرا که امروز بحث و درگیری های زیادی خواهید داشت.

جوزا یکی از همکاران تان ممکن است شما را به دلیل موفقیت در پروژه ای که با یکدیگر کار کرده اید تشویق کند. نباید ایستادگی کنید زیرا که در خطر دعوا و درگیری هستید و هیچ چیز را حل نخواهید کرد.

سرطان ممکن است با سوپرایز های ناخوشایندی توسط یکی از دوستان تان مواجه شوید که نامید نشوید و مودت تان را خراب کند. باید بیشتر از هر روزی امروز احتیاط کنید و خریدن چیزهای گران قیمت و گرفتن تصمیمات مهم را به زمان دیگری موکول کنید.

اسد احتمالاً مجبور هستید که به دلیل اشتباه یکی از همکاران تان سخت تر از همیشه کار کنید. زمان خوبی برای گرفتن تصمیمات مهم نمی باشد زیرا که در بهترین حالت فکری نیستید و در تمرکز کردن مشکل دارید.

سنبله با توجه به ستاره شناسی امروز، ممکن است که کارهای حرفه ای و بحث هایی که در ارتباط با کار و زندگی حرفه ای تان مربوط می شود را به زمان دیگری موکول کنید. امشب یک شخص نزدیک از شما در خواست پول می کند.

امریکا: دیپلماسی با ایران به طور غیر مستقیم شروع شده است

پول‌های بلوکه شده و تحت تحریم ایران را بانک‌های کره جنوبی موافقت نخواهد شد. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی در انتقاد از موضع بلینکن در پیامی توییتری گفت: امریکا تنها در حرف مدعی است که دیپلماسی را ترجیح می‌دهد. ظریف انتقاد کرد که ایالات متحده در عمل همچنان به سیاست "فشار حداکثری ترامپ" ادامه می‌دهد.

امریکا نشان داده است که برای تحقق هدف اصلی ایران یعنی برچیدن تحریم‌ها علیه این جمهوری اسلامی شتابی ندارد. یک روز قبل آنتونی بلینکن، وزیر خارجه ایالات متحده، گزارش برخی از خبرگزاری‌ها مبنی بر آزاد شدن بخشی از دارایی بلوکه شده ایران در بانک‌های کره جنوبی را تکذیب کرد. بلینکن گفت تا زمانی که ایران در جهت اجرای تعهدات هسته‌ای خود گام برنندارد، امریکا با آزادسازی

جیک سالویان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید گفته است، ایالات متحده دیپلماسی غیرمستقیم با جمهوری اسلامی را از طریق کانال اروپایی‌ها و کانال‌های دیگر برای احیای برجام شروع کرده است. او تأکید کرد، هنوز راهی دشوار در پیش است. جیک سالویان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید، جمعه ۱۲ مارچ به خبرنگاران گفت: «دیپلماسی با ایران جریان دارد، اما در حال حاضر نه به طور مستقیم.» او تصریح کرد: «ارتباطاتی از طریق اروپایی‌ها و کانال‌های دیگر وجود دارد تا ما بتوانیم به ایرانیان بگوییم، موضع ما در رابطه با تعهد متقابل چیست و از موضع آنها باخبر شویم. در حال حاضر منتظر پاسخ ایرانیان هستیم که ببینیم چه قصدی دارند.» سالویان افزود: «این کاری ساده و آسان نیست ولی باور داریم که همان‌کس در روندی دیپلماتیک قرار داریم که می‌تواند ما را به هدفمان برساند و آن عبارت است از جلوگیری از دسترسی ایران به سلاح هسته‌ای.»

به گفته مشاور امنیت ملی کاخ سفید، ایالات متحده قصد دارد که «از راه دیپلماسی به این هدف برسد.» جیک سالویان، رئیس جمهوری امریکا در جریان کارزار انتخاباتی خود اعلام کرده بود، که در صورت پیروزی پیمان هسته‌ای قدرت‌های بزرگ با ایران (برجام) را احیا خواهد کرد. بایدن نیز تأکید ورزیده که این مسئله چندان سهیل و آسان نیست. رئیس جمهوری امریکا گفته است که برای بازگشت امریکا به برجام، نخست ایران باید به نقض مفاد توافق پایان داده و پایبندی کامل خود به برجام را نشان دهد. در برابر جمهوری اسلامی گفته است چنانچه امریکا ابتدا تمام اقدامات تحریمی را لغو کند، ایران نیز در برابر حاضر است به تمام تعهدات خود در چارچوب برجام عمل کند.

محموله امدادی امریکا به یمن برگشت خورد

محموله‌های امدادی امریکا که برای مقابله با گرسنگی به یمن ارسال شده بود، با مانع روبرو شده و به مقصد نرسیده است. سازمان ملل از همه کشورهای خواسته بود برای پایان دادن به «بزرگ‌ترین فاجعه انسانی» به مردم یمن یاری کنند. ایالات متحده جمعه ۱۲ مارچ اعلام کرد، محموله‌های امدادی به یمن ارسال شده بود، با مانع روبرو شده و به مقصد نرسیده است. سازمان ملل هشدار داده بود چنانچه هرچه زودتر سوخت به بندر اصلی یمن نرسد، وضعیت بیش از پیش وخیم خواهد شد. تیم لیدرکنینگ، فرستاده ویژه جو بایدن در امور یمن ابراز تأسف کرده است که شورشیان حوثی به جای رسیدگی به وضعیت ناسامان مردم، بیشتر به پیشرفت نظامی فکر می‌کنند تا بتوانند با تصرف مارب موقعیت خود را تحکیم بخشند.

او پیش از دو هفته به این کشور سفر کرده بود به این امید که با برقراری آتش‌بس، شرایط را برای صلح و آشتی در این کشور جنگزده فراهم کند. سارا چارلز، از کارمندان بلندپایه در خدمات امدادی ایالات متحده گفته است که دولت

کودتای میانمار؛ هشت نفر دیگر در اعتراضات خیابانی کشته شدند

سازمان ملل اعلام کرده که تاکنون دولت نظامی حاکم در میانمار دست کم ۷۰ نفر را در جریان اعتراضات مخالفان کشته و هزاران نفر را هم بازداشت کرده است. گروه‌های حقوق بشر از جمله عفو بین‌الملل از دولت نظامی خواسته‌اند که از توسل به زور علیه معترضان خودداری کند. میانمار، که با نام برمه هم شناخته می‌شود، استقلال خود از بریتانیا را در سال ۱۹۴۸ به دست آورد و بیشتر تاریخ بعد از استقلال را تحت حکومت نظامیان گذرانده است. محدودیت‌های سیاسی از سال ۲۰۱۰ به بعد به تدریج کاهش یافت و در سال ۲۰۱۵ انتخابات آزاد و بدون محدودیت نامزدها برگزار شد و در سال بعد، یک دولت غیرنظامی به رهبری آنگ سان سوچی، رهبر حزب اتحاد برای دموکراسی، زمام امور را در دست گرفت. در سال ۲۰۱۷، ارتش میانمار در واکنش به حمله گروهی از شبه نظامیان روهینگایی به پاسگاه‌های پولیس منطقه ای، به سرکوب شبه‌نظامیان مسلمان روهینگایی دست زد که نتیجه آن، فرار بیش از نیم میلیون مسلمان روهینگایی به بنگلادش بوده است. سازمان ملل اقدامات ارتش میانمار در مورد مسلمانان را «تمونه کامل پاکسازی قومی» خوانده است.

در ادامه اعتراضات در میانمار، هشت تظاهر کننده توسط نیروهای امنیتی به ضرب گلوله کشته شدند. از زمان کودتای نظامیان در ماه گذشته میلادی و برکناری دولت آنگ سان سوچی، این کشور صحنه اعتراضات گسترده مخالفان بوده است. دو نفر در جلوی ایستگاه پولیس در شهر یانگون کشته شدند. این دو به همراه شماری دیگر با تجمع در این محل خواستار آزادی معترضان شده بودند که در چند روز گذشته بازداشت شده‌اند. نفر سوم، زنی بود که در شهر ماندالی کشته شد. براساس گزارش‌های منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی، پولیس در این شهر به روی معترضان که در تجمعی صلح آمیز شرکت کرده بودند، آتش گشود. تصاویر شبکه‌های اجتماعی همچنین چندین نفر را نشان می‌دهد که در این راهبیمایی به شدت مجروح شده‌اند.

بازماندگان جورج فلوید ۲۷ میلیون دالر غرامت می‌گیرند

از پول یادشده به ناحیه‌ای از شهر مینیاپولیس تعلق می‌گیرد که مرگ جورج فلوید در آن روی داد. وکیل خانواده فلوید هنگام اعلام رأی شورای شهر گفت: «این پیامی قوی است تا همه بدانند زندگی سیاهان ارزش دارد و خشونت پولیس علیه سیاهپوستان باید پایان یابد.»

این وکیل با این گفته به عبارت «جان سیاهان اهمیت دارد» اشاره کرد که شعار اصلی در بسیاری از حرکت‌های مدنی و تظاهراتی بود که در بسیاری از شهرهای امریکا در اعتراض به مرگ جورج فلوید برگزار شد. عکسی از جورج فلوید، در حالی که زانوی یک پولیس سفیدپوست به نام دریک شووین روی گردنش بود، به طور گسترده در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده و خشمی سراسری برانگیخته بود.

زانوی افسر پولیس ۹ دقیقه روی گردن جورج فلوید بود و مرگ او در جریان بازداشت اعتراض گسترده به نقض حقوق سیاهان را در سراسر جهان در پی داشت.

مارچ با وکیلان خانواده جورج فلوید به توافق رسید که مبلغ ۲۷ میلیون دالر به خانواده او پرداخت کند. اعضای شورای شهر مینیاپولیس در نشست مبتنی بر اصل حقوق مدنی به اتفاق آرا پرداخت مبلغ مزبور را تصویب کردند. بنا به تصمیم شورای شهر مبلغ ۵۰۰ هزار دالر

شورای شهر مینیاپولیس به خانواده جورج فلوید، امریکایی آفریقایی‌تباری که در جریان برخورد پولیس جان باخت، ۲۷ میلیون دالر غرامت می‌پردازد. این بالاترین غرامتی است که در تاریخ دادگستری امریکا به عنوان «خون‌بها» پرداخت می‌شود. شورای شهر مینیاپولیس در ایالت مینه‌سوتا جمعه ۱۲

ورزش

تیم‌های کندهار و کندز قهرمان رقابت‌های دومین لیگ ملی بزکشی شدند

جایگاه سوم این رقابت‌ها را از آن خود کرد. شیوع ویروس کرونا نیمه تمام ماند و جام قهرمانی هم به سال پیش، دوزخست این رقابت‌ها به بد لیل هیچ تیمی داده نشد.

تیم‌های کندهار و کندز در دیدار نهایی دومین لیگ ملی بزکشی در برابر هم تساوی کردند و هر دو تیم به گونه مشترک به‌عنوان قهرمان این پیکارها شناخته شدند. رقابت‌های دومین لیگ ملی بزکشی، روز جمعه هفته گذشته با اشتراک چاپ‌اندازان از چهار زون و ۱۶ ولایت در کابل آغاز شدند و پس از هفت روز پیکار، جمعه ۲۲ حوت به پایان رسیدند. دیدار نهایی این پیکارها برای پنج ساعت و با کشمکش تیم‌های کندهار و کندز با تساوی ادامه یافت اما سرانجام مارشال عبدالرشید دوستم هر دو تیم را با نتیجه تساوی سه - سه، به‌عنوان قهرمان اعلام کرد.

دوستم که یکی از علاقه‌مندان ورزش بزکشی است می‌گوید که این ورزش در کشور نباید سیاسی شود: «همه چیز سیاسی شده روان است؛ اما بزکشی را سیاسی و قومی نکنید. این یک بازی ملی است.»

دو تیم قهرمان پس از اعلام پیروزی در ختم پیکار، به رقص و پایکوبی پرداختند. با این همه اما، نماینده‌گان دو تیم هر دو ادعای پیروزی در این رقابت‌ها دارند.

تیم بزکشی کابل که قرار بود در دیدار رده‌بندی این رقابت‌ها مقابل تیم بلخ به‌میدان برود حاضر نشد به این ترتیب، تیم بلخ

سکوت کریستیانو رونالدو بلاخره شکست

کریستیانو رونالدو چند روز بعد از حذف یوونتوس از رقابت‌های لیگ قهرمانان اروپا به این موضوع واکنش نشان داد. چند روز پیش بود که یوونتوس در دیدار برگشت مرحله یک هشتم نهایی لیگ قهرمانان اروپا در تورین رو در روی پورتو قرار گرفت. این بازی در وقت‌های قانونی با نتیجه ۱-۲ به سود باینکوری خاتمه یافت تا بازی به وقت‌های اضافه کشیده شود. در پایان اما بازی با نتیجه ۲-۳ به سود یوونتوس خاتمه یافت ولی این پورتو بود که بر حسب گل زده بیشتر در خانه حریف به مرحله بعد صعود کرد. بعد از حذف تلخ یوونتوس از لیگ قهرمانان اروپا بسیاری از انتقادات نسبت به فوق‌ستاره پرتگالی این تیم یعنی کریستیانو رونالدو مطرح شد زیرا گل دوم پورتو روی جایگیری و حرکت اشتباه او در هنگام ضربه آزاد حریف رخ داد. از طرفی طلی ورزش‌های گذشته شایعات درباره کریستیانو رونالدو به اوج خود رسیده و حتی برخی منابع مدعی شده‌اند که او ممکن است به ژنرال مادرید بازگردد؛ مسئله‌ای که البته تأیید نشده و دور از انتظار نیز به نظر می‌رسد. رونالدو اکنون و بعد از گذشت چند روز به حذف یوونتوس از لیگ قهرمانان واکنش نشان داد و در صفحه اینستاگرام خود نوشته است: «مهم‌تر از تعداد زمین خوردن‌های شما در زندگی این است که با چه انرژی و سرعتی روی پاهای خود می‌ایستید. قهرمانان واقعی هرگز گلی رقابت‌ها را از آن خود کرده است.»

تاگلرمن: به بارسلونا و بایرن بی احترامی نکنید

تاگلرمن تنها با ۳۳ سال سن توانسته خود را به عنوان یک مربی مطرح معرفی کند و حتی دو سال پیش گزینه هدایت ژنرال مادرید بود. همچنین در آلمان گمانه‌زنی‌هایی است که او فصل بعد جانشین هانسلی فلیک سرمربی بایرن خواهد شد.

سرمربی آلمانی قصد ندارد به گمانه‌زنی‌های مربوط به حضور در بارسا یا بایرن ورود کند. روز گذشته بود که کاندرا سر ادعا کرد خوان لاپورتا رئیس جدید بارسلونا اعتقاد چندانی به فصل بعد جانشین هانسلی فلیک سرمربی بایرن ندارد و احتمال زیاد در پایان فصل با کادرفنی فعلی قطع همکاری خواهد کرد. این منبع حتی از بولیان تاگلرمن مربی آلمانی باشگاه لایپزیگ به عنوان گزینه اول جانشینی کومان نام برد.

فرانکفورت شرکت کرده بود، در واکنش به انتشار این شایعه گفت: «ببینید، نام بردن از باشگاه‌های چون بایرن و بارسلونا بی‌احترامی مطلق به کادرفنی آنهاست. البته درک می‌کنم که در هر صورت این یک مورد رسانه‌ای است و قضیه‌ای جذاب برای دوست‌داران فوتبال.»

من از طرح این سوال عصبانی نیستم و زمانی که خودم به این شایعات دامن بزنم، بی‌احترامی بزرگی خواهد بود. من هرگز وارد این قضایای نمی‌شوم.»

تولیدکننده چمن هالندی جام جهانی قطر را تحریم کرد

هندریکس گرازسون، تولیدکننده چمن هالندی مسابقات قهرمانی جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر را تحریم کرد. علت این تحریم شرایط غیرانسانی شغلی کارگران خارجی در قطر اعلام شده که به مرگ بیش از شش هزار و ۵۰۰ تن انجامیده است. شرکت هندریکس گرازسون که در هیتوین هالند واقع شده اعلام کرد به دلیل وضعیت حقوق بشر در قطر تصمیم گرفته است برای زمین‌های بازی استادیوم‌های این کشور چمن تولید نشود. مدیران این شرکت از شمار تلفات در بین کارگران به شدت متاثر شده و تصمیم بر تحریم قطر گرفته‌اند. آنها به گزارشی استناد کردند که در روزنامه «گاردین» در اواخر فوریه منتشر شده است. در این گزارش آمده است در ظرف ۱۰ سال گذشته حدود شش هزار و ۵۰۰ کارگر در جریان ساختن استادیوم‌ها جان خود را از دست داده‌اند. پیش از این نژادهای حقوق بشری گزارش داده بودند که کارگران خارجی در شرایط غیرانسانی شغلی در قطر کار می‌کنند. هنریک گرازسون یک شرکت خانوادگی است که در گذشته برای سه مسابقه فوتبال جام ملت‌های اروپا و همچنین مسابقه قهرمانی جام جهانی فوتبال سال ۲۰۰۶ آلمان نیز چمن تولید کرده است. این شرکت در استادیوم‌های المپیک مونیخ و ورزشگاه روتردام نیز چمن گذاری کرده است.

واکنش قطر به گزارش گاردین دفتر مطبوعاتی حکومت قطر در پاسخ به روزنامه گاردین اطلاع داده است که یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر از پنج کشور آسیایی هند، پاکستان، نپال، بنگلادش و سریلانکا در قطر زندگی می‌کنند که شامل دانشجویان، افراد کهن سال و کارگران شرکت‌های مختلف صنعتی می‌شوند. میلیون‌ها تن دیگر نیز در ده سال اخیر در قطر زندگی می‌کرده‌اند که دوباره به کشورهای خود برگشته‌اند. به گفته دفتر مطبوعاتی حکومت قطر از جمع این میلیون‌ها تن فقط «یک درصدی خیلی کم» از آنها وفات کرده‌اند. حکومت قطر گفته است که این میزان مرگ و میر در میان این جمعیت بزرگی می‌تواند قابل تصور باشد. قطر همچنین اعلام کرده که در سال‌های گذشته ضمن تطبیق اصلاحات، وضعیت کارگران به وضوح بهبود یافته است. نهادهای مدافع حقوق بشر پیشرفت‌هایی در زمینه این اصلاحات را تأیید کرده‌اند، اما گفته‌اند که این اصلاحات به طور کافی عملی نشده‌اند. جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قرار است از ۲۱ نوامبر تا ۱۸ دسامبر ۲۰۲۲ کشور قطر برگزار شود.

بارسلونا و منچستر به دنبال پدیده ترک تبار رایید

یوسف دمیر ستاره ۱۷ ساله رایید وین مورد توجه دو باشگاه بزرگ بارسلونا و منچستر یونایتد قرار گرفته است.

به نقل از اسپورت، کمتر از ۴ ماه دیگر به اتمام فصل ۲۰۲۱-۲۰۲۲ باقیمانده و باشگاه‌های اروپایی از حالا به فکر تقویت خود برای فصل بعد هستند.

بارسلونا که اخیراً خوان لاپورتا به عنوان رئیس آن انتخاب شده نیز شرایط یکسان است و آبی‌اناری ها قصد دارند تیمی با کیفیت‌تر از همیشه را تدارک ببینند. دقیقاً

هدفی که منچستر یونایتد مدنظر دارد. طبق گزارش ESPN، یوسف دمیر که یکی از پدیده‌های این فصل اروپاست، چشم باشگاه‌های بزرگ را به خود خیره کرده و در راس همه بارسلونا و منچستر یونایتد قرار دارند.

یوسف دمیر ترک تبار با ملیت ترکی از دسامبر ۲۰۱۹ به تیم اول رایید وین اضافه شد و در این مدت توانسته با وجود سن اندک، ۲۸ بازی انجام دهد. فصل جاری او در ۲۳ بازی برای سیز و سیدپوشان وینی ۶ گل زده و ۲ پاس گل داده است. دمیر چپ پا است و در پست هافبک تهاجمی بازی می‌کند. او ۲۰ ژوئن قدم در ۱۸ سالگی خواهد گذاشت و می‌تواند اولین قرارداد حرفه‌ای خود را امضا

میان گذاشته بود. همزمان با این، گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی به دعوت سناتور سراج الحق رهبر جماعت اسلامی پاکستان، به این کشور رفته و قرار است امروز شنبه در میان شماری از هواداران این حزب در لاهور سخنرانی کند.

موضوع رفتار غیرقانونی پاکستان را آشکار بسازد، تغییراتی خواهند آمد. این در حالیست که نزدیک به دو هفته پیش محمد عمر داوودزی نماینده ویژه رئیس جمهور در امور پاکستان نیز به اسلام آباد رفته بود و طرح حکومت افغانستان را در باره صلح با حکومت این کشور در

صلح

سفیر کانادا:
تا زمانی که پاکستان جنگ
پنهان نیابتی اش را پایان ندهد

در افغانستان نمی آید

میز گفتگو بنشینند، طالبانی که به نماینده گری از افغانها و حتا به نمایندگی از خودشان سخن نمی گویند. طالبانی که همچون رهبران یک نیروی نظامی برگزیده شده اند که به جز آوردن خشونت به افغانستان هدف دیگری ندارد. گروهی که از سوی ارتش یک کشور همسایه یعنی پاکستان و آی اس آی حمایت، تمویل، آموزش و بسیج و فرستاده می شود. این دیپلمات کانادایی هشدار می دهد تا هنگامی که پاکستان جنگ نیابتی پنهان و مداخله نظامی اش را در افغانستان پایان ندهد در افغانستان صلح نخواهد آمد.

کرسنتین الکساندر، سفیر پیشین کانادا و معاون پیشین یوناما در کابل هشدار می دهد تا زمانی که پاکستان جنگ نیابتی پنهان را در برابر افغانستان پایان ندهد، در کشور صلح نخواهد آمد. این مقام پیشین کانادایی تاکید دارد که شورشیان طالب از سوی ارتش یک کشور همسایه یعنی پاکستان و سازمان استخباراتی آن کشور «آی اس آی» پشتیبانی می شوند. آقای الکساندر در یک گفتگو با طلوع نیوز می گوید که شورشیان طالب از سوی «آی اس آی» تجهیز می شوند و برای جنگ به افغانستان فرستاده می شوند. او در مورد صلح افغانستان گفت: «امریکا در نخست افغانها را وادار ساخت که با نمایندگان طالبان بر

اداره احصاییه: نام تمام اقوام در تذکره الکترونیکی ثبت می شود

اداره ملی احصاییه و معلومات اعلام کرده است که تمامی اقوام کشور (غیر از ۱۴ قومی در قانون اساسی ذکر شده) در تذکره الکترونیکی ثبت می شود.

این اداره روز شنبه ۲۳ حوت با نشر اعلامیه نوشته است که «اداره ملی احصاییه و معلومات بر اساس درخواست مکرر بزرگان اقوام و با در نظر داشت تفسیر بند سوم ماده

(۴) قانون اساسی که ذریعه قرار قضایی شماره (۲۷) مورخ ۳۱/۰۵/۱۳۹۶ توسط شورای عالی استرته محکمه جمهوری اسلامی افغانستان صورت گرفته و چنین مشعر است: «تصریح اقوام چهارده گانه به مفهوم حصر نبوده و عبارت «سایر اقوام» شامل اقوام دیگر غیر از اقوام چهارده گانه نیز می گردد و درج آن در تذکره تابعیت، مطابق احکام قانون ممانعت ندارد»، تصمیم اتخاذ نمود تا نام های اقوامی را که از طریق مراجع مختلف رسمی به این اداره مواصلت ورزیده، درج سیستم تذکره الکترونیکی کند.

با آغاز روند صدور تذکره های الکترونیکی، شماری از اقوام کشور که نامشان در قانون اساسی ذکر نشده بود، خواستار درج قومشان در تذکره الکترونیکی شدند. در پی اعتراض های فراوان، حدود دو سال پیش، محمد اشرف غنی، رئیس جمهور کشور فرمانی را صادر کرد که بر مبنای آن قومی به نام «سادات» در تذکره درج شود.

به دنبال این اعتراض، شماری دیگر از اقوام کشور نیز خواستار درج قومشان در تذکره های الکترونیکی شدند و تاکنون ده ها نشست اعتراضی بر پا کرده اند.

اما شماری از شهروندان کشور، این اقدام را توطیای در برابر ملت شدن می دانند و بر این باور هستند که این اقدام کشور را به سمت تکه تکه شدن سوق می دهد. اقوام کشور به دلیل اینکه، امتیازهای سیاسی و پست ها بلند رتبه دولتی طبق قوم تقسیم می شوند، خواستار درج قومشان هستند تا بتوانند از این طریق حقوق خود را بگیرند.

گفتنی است که در تقسیمات بزرگ کشور فقط چهار قوم، ازبک، تاجک، پشتون و هزاره نقش برجسته ای دارد و سایر اقوام در حاشیه قرار دارند.

وزارت معارف: منع دختران در برنامه های فرهنگی، موقف این وزارت نیست

خوانی، سازندوی و فعالیت های ورزشی حمایت می کند، بلکه اشتراک دل خواهانه همه متعلمان ما را در چنین فعالیت ها تشویق کرده و اشتراک شان را در فعالیت های خارج از نصاب فرصتی برای رشد استعداد های متعلمین، دختر و پسر، می داند.

در اعلامیه همچنین نوشته شده که وزارت معارف به عنوان یک اداره عامه سکوتی به روند ارائه خدمات آموزشی با کیفیت به تمام متعلمین کشور ادامه داده و در پی کسب حمایت تمام شهروندان کشور و همکاران بین المللی برای تأمین دسترسی متعلمین به محیط مصون آموزشی می باشد؛ تا متعلمین از توانایی های کامل خویش استفاده نمایند. در پی اعلام ممنوعیت سرودخوانی دانش آموزان دختر در کشور، دولت بریتانیا گفته که این کشور به طور فوری کمک هایش را به مکاتب افغانستان بررسی و بازنگری خواهد کرد. یک سخنگوی وزارت خارجه بریتانیا گفته است که این کشور تحقیق خواهد کرد که آیا این ممنوعیت در مکانی که با کمک مالی بریتانیا ساخته شده، اعمال شده است. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان نیز به این موضوع واکنش نشان داده بود و گفته بود که این نگاه جنسیتی به شاگردان بحران آفرین و خطرناک است.

در خبرنامه نوشته شده که «مکتوبی که اخیراً رئیس معارف شهر کابل صادر کرده است، منعکس کننده موقف و پالیسی رسمی وزارت معارف نیست. وزارت معارف در حال بررسی موضوع بوده و پس از تکمیل پروسه بررسی، نتایج آن را شریک خواهد ساخت. در صورت نیاز، وزارت معارف متوسل به اقدام انضباطی نیز خواهد شد.»

هفته گذشته ریاست معارف کابل، مکتوبی را صادر کرد که در آن نوشته شده بود دختران بالای ۱۲ سال حق اجرای ترانه و یا سرود خوانی در محافلی که مردان حضور دارند، را ندارند. این موضوع باعث واکنش های گسترده ای در شبکه های اجتماعی و حتی در سطح سیاسی شد. کمی بعدتر مکتوب دیگری در شبکه های اجتماعی با امضای احمد ضمیر گور، رئیس معارف کابل همسانی شده که در آن آمده: «از مکتوب قبلی این نهاد سوء تعبیر شده است، او در این ابلاغیه افزوده که تمام شاگردان دوره ابتدایی (از صنف اول تا پنجم) دختر و پسر می توانند با تایید والدین شان و در صورتی که «مشکلی در درس آنها ایجاد نشده» در گروه های ترانه خوانی شرکت کنند. اکنون اما وزارت معارف می گوید که نه تنها از سهم گیری متعلمین در فعالیت های اجتماعی مانند ترانه

است که وزارت معارف به حمایت از حق تعلیم و حق انتخاب تمامی متعلمان دختر و پسر جهت اشتراک در برنامه های فرهنگی، هنری و ورزشی متعهد است. این وزارت قصد ندارد تا حقوق قانونی و تعلیمی متعلمان را محدود کند.

شرکت «فورتیسکو» به زودی مطالعات فنی روی معادن را آغاز می کند

بندسازی و بهداشت با شرکت «فورتیسکو» واکنش های گونه گونی را بوجود آورده است. سید مسعود، کارشناس امور اقتصادی در این باره بیان داشت: «هدف اولی اش هدف سیاسی است به منظور ایجاد یک باورمندی های کلان ملی، منطقی و بین المللی و نشان دادن ای که شرکت های بین المللی که بسیار مقدر استند می توانند در افغانستان سرمایه گذاری کنند و شرایط سرمایه گذاری در افغانستان آرام تر است و دولت حاکمیت و کنترل دارد.»

یک مسؤول اتاق تجارت بین المللی در کابل می گوید که شرکت آسترالیایی «فورتیسکو» قرار است کارش را در افغانستان در بخش مطالعات فنی در باره شماری از معدن ها آغاز نماید. وی می گوید که مسؤولان شرکت «فورتیسکو» به آن گفته اند که قرار است این شرکت سالانه تا ده درصد مفادش را در افغانستان سرمایه گذاری کند. شماری هم، شماری از آگاهان اقتصادی از حکومت افغانستان می خواهند که برای جلب سرمایه گذاری های بزرگ، برنامه های جامع با نهادهای توان مند مدیریتی بسازد. مسؤولان اتاق تجارت بین المللی می گویند که درنستی با نمایندگان شرکت «فورتیسکو» که به تازه گی توافق نامه چارچوبی در بخش معدن های کشور با حکومت امضا کرده است، روی برنامه های این شرکت در افغانستان گفتگو کرده اند.

در انتخابات ولسی جرگه هیچ نامزدی به کرسی نیابت دوم راه نیافت

نامزد باید ۱۱۱ رای را به دست می آورد. جیحون نایب دوم این جرگه نشد و قرار است فردا میان دو نامزد پیشتر امروز، انتخابات مجدد برگزار شود. اجلاس دوره هفدهم سال سوم تقنینی شورای ملی، در شانزدهم حوت افتتاح شد. در ماده ۸۷ قانون اساسی آمده است: «هر یک از دو مجلس شورای ملی، در آغاز دوره کار، یک نفر از اعضاء خود را به حیث رئیس برای یک دوره تقنینیه، و دو نفر را به حیث نایب اول و دوم؛ و دو نفر را به حیث منشی و نایب منشی برای مدت یک سال انتخاب می کنند.» بر بنیاد این ماده، تاکنون جاوید جیحون به عنوان نایب اول، کریم اتل به حیث منشی و حجت الله خردمند به عنوان نایب منشی این جرگه انتخاب شده اند. در نشست دیروز ولسی جرگه، صندوق های رای برای نامزدان جدید در سومین دور برای اجراء کرسی نیابت دوم میان (نجیب الله ناصر نماینده مردم کابل، شاه گل رضایی نماینده مردم غزنی، عبدالشکور واقف حکیمی نماینده مردم بدخشان و حیات الله سمنگانی نماینده مردم سمنگان) برگزار شد؛ اما هیچ یک از آنها رای لازم را برای به دست آوردن کرسی نیابت دوم به دست نیاوردند. جاوید جیحون نایب اول ولسی جرگه که ریاست نشست امروز این جرگه را برعهده داشت، بعد اعلام نتایج انتخابات امروز، گفت که قرار است فردا میان دو نامزد پیشتر امروز، برای پست نیابت دوم انتخابات مجدد برگزار شود.

به گفته موصوف در نشست امروز، ۲۲۰ تن رای دادند و هر

محب: در نشست های مسکو و ترکیه اشتراک می کنیم

حمدالله محب مشاور شورای امنیت ملی می گوید که حکومت افغانستان در نشست های مسکو و استانبول مطابق به سطح هیات جانب مقابل شرکت خواهد کرد.

آقای محب که بعد از ظهر دیروز شنبه (۲۳ حوت) در یک نشست خبری در کابل صحبت می کرد، گفت: «شورای عالی مصالحه ملی و وزارت خارجه کار می کنند تا سطح اشتراک دیگر کشورهای و طالبان را معلوم کرده به اساس آن شرکت کنیم.» آقای محب افزود، اشتراک هیات حکومت افغانستان مطابق سطح هیات های جانب مقابل خواهد بود، اگر در سطح هیات گفتگو کننده طالبان باشد هیات گفتگو کننده صلح افغانستان که در دوحه هست، شرکت خواهد کرد. قرار است نشست استانبول ترکیه ۲۷ مارچ و نشست روسیه اواخر هفته جاری در مورد صلح افغانستان برگزار شود. همچنین مشاور امنیت ملی ریاست جمهوری درباره گفته های منی بر ایجاد حکومت موقت هم گفت: «تشکیل حکومت موقت دردی را دو نمی کند حکومت افغانستان صلح می خواهد. کسانیکه خواهان تأمین صلح در افغانستان نیست حکومت موقت را مطرح می کند.»

شورای عالی مصالحه ملی: کار ارزیابی طرح امریکا آغاز شده است

معاون شورای عالی مصالحه ملی افغانستان می گوید که کمیته موظف این شورا به بحث هایش در باره طرح امریکا دیروز شنبه (۲۳ حوت) هم ادامه می دهد. مولوی عطا الرحمن سلیم به رادیو آزادی گفت که این کمیته ۱۵ عضو دارد و دیدگاه هایش را در مورد طرح به زودی به کمیته رهبری شورا پیشکش خواهد کرد. او افزود: «امیدواریم که امروز ما جمع بندی داشته باشیم و در یکی - دو روز دیگر که نشست کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی برگزار می شود، دید خود را با این کمیته شریک سازیم و کمیته رهبری در رابطه با این طرح نظر واحد خود را داشته باشد تا اگر خدا خواسته باشد از این فرصت به نفع ثبات، امنیت، رفاه و آسایش افغانستان بهره خوبی گرفته شود.»

زلمی خلیل زاد نماینده ویژه ایالات متحده امریکا برای صلح افغانستان اخیراً طرحی را به رهبران حکومت افغانستان، چهره های سیاسی و نمایندگان طالبان ارائه کرد.

اشتراک خواهد کرد و یا نه.

این تلاش های دیپلماتیک در حالی است که اداره جو بایدن رئیس جمهور ایالات متحده سرگرم بررسی توافق نامه امریکا و طالبان است. بر اساس این توافق نامه، گفتگو میان هیات های مذاکراتی دولت افغانستان و طالبان در ۱۲ مه سپتامبر پارسال در دوحه آغاز شد. این گفتگوها از حدود دو ماه به این طرف به کندی به پیش رفته است.

اشتراک خواهد کرد و یا نه. خبرگزاری رویترز به نقل از یک منبع نزدیک به طالبان که نامش ذکر نشده گزارش داده که چهار یا پنج عضو دفتر سیاسی طالبان در دوحه قطر در نشست مسکو اشتراک خواهند کرد. از سوی دیگر مولود چاووش اوغلو وزیر خارجه ترکیه روز جمعه (۲۲ حوت) گفت که کشورش در نظر دارد تا گفتگوهای صلح افغانستان را به درخواست مقام های افغان و طالبان در ماه اپریل میزبانی کند. پیش از این در بخشی از نامه اتنونی بلینکن وزیر خارجه ایالات متحده که به رئیس جمهور محمد اشرف غنی فرستاده گفته شده بود که امریکا از ترکیه خواهد خواست تا نشست را به سطح بالا در خصوص صلح افغانستان میزبانی کند.